Lodzer Tageblat № 85

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאַגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

דינסטאַג, פ' תזריע-מצורע, כ"ז ניסן תרצ"א | 14 kwietnia 1931 r. | 24-טער יאהרגאַנג

אורטייל אין פּראָצעס אַטענטאַט סאָוו. אַמבאַסאַדע

אינצידענט מיט דער פּוילישער פאַבריקאַנטען-דעלעגאַציע קיין מאָסקווא

פאַלאַנסקי פערמשפט צו 10 יאָהר תפיסה

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין פּראָצעס וועגען אַטענטאַט אויף דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע האָבען היינט גערעדט דער פּראָקוראָר און פערטיידיגער. דער פּראָקוראָר האָט געפאָדערט פאַרן אָנגעקלאָגטען די שווערסטע שטראָף.

דער פערטיידיגער אַדוואָקאַט האָפמאָקעל-אָסטראָווסקי האַלט דעם גאַנצען אַטענטאַט פאַר אַ הומאָריסטישען; פאַלאַנסקי איז נישט געווען קיין פּראָוואָקאַטאָר אַ נישט וואָלט ער נישט געשטאָרבען פאַר הונגער. ער האָט געהאַנדעלט בלויז אויס שנאה צו די סאָוויעטען.

דער צווייטער פערטיידיגער האַלט דעם אָנגעקלאָגטען פשוט פאַר אַ מאַניאַק.

צום סוף בעקומט דער אָנגעקלאָגטער דאָס לעצטע וואָרט. ער רעדט כאַאָטיש וועגען אינדיען, וועגען גאַנדי'ן. ער האָט, זאָגט ער, מיט זיין טאַט געוואָלט פערטיידיגען דאָס קריסטענטום. און הגם ער האָט אין פּוילען געליטען גרויסע עוולות איז ער דאָך אַ פריינד פון פּוילען.

אַרום 8 אין אָוונד טראָגט דאָס געריכט אַרויס דעם פסק-דין, לויט וועלבען פאַלאַנסקי ווערט פערמשפט צו 10 יאָהר תפיסה.

בעת דער ריכטער-קאָמפּלעט און דאָס פּובליקום נעמט פערלאָזען דעם זאַל נעמט דער שוואַרץ מאַח'ניק אַרויס פון אונטערן פאַלטאָ אַ הילצערנעם קרייץ און מיט אַ טעאַטראַלישער בעוועגונג בענשט ער דעם עולם זאָגענדיג: איהר זאָלט קיינמאָל נישט וויסען פון סאָוויעטישען טייוועל.

דער אויפשטאַנד אויף מאַדערא

מאַדעראַ. די רעגירונג האָט קאַפּיטולירט. די אויפשטענדיגע האָבען געבילדעט אַ נייע רעגירונג. דער גאַרניזאָן האָט זיך אָנגעשלאָסען צום אויפשטאַנד.

צוליב אַ געהיימניספולען קאָמוניקאַט האָט די דעלעגאַציע פון פּוילישע פאַבריקאַנטען אָפּגעלעגט איהר נסיעה קיין מאָסקווא

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט האָט די דעלעגאַציע פון פּוילישע פאַבריקאַנטען געזאָלט אָפּפאָהרען קיין מאָסקווא. די דעלעגאַציע איז שוין געווען פערזאַמעלט אויפ'ן וואָקזאַל. אָבער מיט עטליכע מינוט פאַר'ן אָפּגעהן פון צוג האָט די דעלעגאַציע זיך דערוויסט וועגען אַ סאָוויעטישען קאָמוניקאַט, וואָס זאָגט, אַז דער איינציגער אויסוועג פאַר דער פּוילישער אינדוסטריע איז צו בעפעסטיגען די עקאָנאָמישע בעציהונגען מיט סאָוו.-רוסלאַנד, דאָס בעווייזט דער פאַקט, וואָס אַזאַ מענש, ווי וויערזשביצקי, וועלכער איז בעקאַנט פון זיינע אַנטי-סאָוויעטישע אַרויסטרעטונגען שטעהט אין דער שפּיץ פון דער דעלעגאַציע.

די דעלעגאַציע האָט פון דאָזיגען קאָמוניקאַט זיך געפיהלט שטאַרק געטראָפען און בעשלאָסען די נסיעה אָפּצולעגען.

די דעלעגאַציע האָט זיך תיכף געשטעלט אין פערבינדונג מיט דער סאָוו. האַנדעלס-מיסיע אין וואַרשאַ, און ערשט נאָכדעם ווי די לעצטע האָט בעקומען אַ טעלעפאָנישען ענטפער פון מאָסקווא, אַז די סאָוו.-רעגירונג ווייס לחלוטין נישט פון אַזאַ קאָמוניקאַט, איז דער אינצידענט ליקווידירט געוואָרען און די דעלעגאַציע האָט צוריקגעצויגען איהר רעזיגנאַציע און בעשלאָסען מאָרגען אַרויסצופאָהרען קיין מאָסקווע.

קאָנפערענץ פון יודענפריינדליכען סטודענטען-פערבאַנד

גענף, 13 אַפּריל (יט"א) אין ליאָן ביי גענף האָט זיך געעפענט די צווייטע קאָנפערענץ פון יודענפריינדליכען סטודענטען-פערבאַנד. עס זענען געקומען פיל דעלעגאַטען פון אַלע עקען וועלט יודען און נישט יודען.

מלוכה-פּרעזידענט צוריק אין וואַרשאַ

וואַרשאַ (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז דער מלוכה-פּרעזידענט צוריקגעקומען פון ספּאַלאַ קיין וואַרשאַ. אין די קרייזען וואָס שטעהן נאָהענט צו דער רעגירונג שמועסט מען, אַז דער צוריקקום פון מלוכה פּרעזידענט שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן צונויפרופען די אויסערגעוועהנליכע סיים-סעסיע, וועלכע זאָל זיך אָנהויבען אין די ערשטע טעג מאַי.

אויפ'ן סדר-היום פון דער אויסערגעוועהנליכער סיים-סעסיע זאָל זיך קודם כל געפינען די פראַגע וועגען דער הלואה צו בויען די באַהן-ליניע קאַטאָוויץ-גדיניע.

געהיימע אַנטיסעמיטישע טעראָר-אָרגאַניזאַציע אין אונגאַרן

אַ פּאָליציי-וואַך פאַר'ן בנין פון דער יוד. קהלה

בודאַפּעסט, 13 אַפּריל (יט"א) די יודישע קהלה האָט בעקומען אַ רייה אַנאָנימע דראָהונגס-בריף. פאַר'ן בנין פון דער קהלה איז אַוועקגעשטעלט געוואָרען אַ וואַך פון פּאָליציי.

„פּעסטער לאָיד" שרייבט, אַז עס עקזיסטירען געהיימע אַנטיסעמיטישע טעראָר-אָרגאַניזאַציעס, און פאָדערט, אַז די רעגירונג זאָל זיך מיט דעם ענין פערנעהמען.

אקצ. געז. ל. גייער בעקומען הלואה פון 1 מיל. דאָלאַר

פון מאַסגעבענדע קרייזען טיילט מען אונז מיט, אַז די לאָדזער אַקציען-געזעלשאַפט פון בוימוואָל-אינדוסטריע „לודוויג גייער", האָט בעקומען אַן אויסלענדישע הלואה פון אַ מיליאָן דאָלאַר (200 טויזענד פונט שטערלינג).

די הלואה איז געשטיצט אויף אָבליגאַציעס, וועלכע זענען גאַראַנטירט פון דער פּוילישער רעגירונג.

די ידיעה וועגען דער הלואה, האָט אין די היגע האַנדעלס-און אינדוסטריע-קרייזען געמאַכט אַ שטאַרקען רושם, און נעכטען איז דאָס געווען דער געשפּרעך פון טאָג.

געהיימע ראַדיאָ-סטאַציע „גענעראַל קוטיעפּאָוו" אין ווייטען מזרח רופט אויסצושעכטען אַלע יודען

כאַרבין, (יט"א) אין די יודישע קבוצים אויפ'ן ווייטען מזרח הערשט אַ שטאַרקע בעאונרוהיגונג צוליב דער פּראָגראָם-אַגיטאַציע, וואָס ווערט סיסטעמאַטיש געפיהרט דורך אַ ראַדיאָ-סטאַציע, וואָס רעקלאַמירט זיך אַלס „סטאַציע פון גענעראַל קוטיעפּאָוו" און וואָס מען ווייס נישט גענוי, וואו זי געפינט זיך. מען האַלט, אַז די געהיימע ראַדיאָ-סטאַציע געפינט זיך ערגעץ אין דער סביבה פון שאַנכאַי. טאָג-טעגליך ווערען פון דער דאָרטיגער סטאַציע געהאַלטען גרויסע פּאָגראָם-רעדעס. די ראַדיאָ צוהערער ווערען גערופען אויסצושעכטען אַלע יודען און בעפרייען די הייליגע רוסישע ערד פון די „זשידאָווסקע הענד". אין ספּעציעלע לעקציעס ווערט בעוויזען די גרויסע ספּנה פון דער יודישער וועלט-פערשווערונג. הינטער די רעדעס און לעקציעס אין רוסיש ווערען אויך פערשפּרייט יודען-העצערישע קאָמוניקאַטען אין ענגליש, וואָס זענען בעשטימט פאַר כינא, יאַפּאַן און אינדיען. ווי בעקאַנט אין גענ. קוטיעפּאָוו, נאָך וועלכען די געהיימע ראַדיאָ-סטאַציע האָט זיך אַ נאָמען געגעבען, פערשוואונדען געוואָרען פאַריגען יאָהר פון פּאַריז און זעהר געהיימניספולע אומשטענדען.

יודען פון אויסלאַנד ווילען זיך בעזעצען אין ביראָ-בידזשאַן

מאָסקווע, (יט"א) דאָס צענטראַל-ביוראָ פון „אָזעט" אין מאָסקווע בעקומט לעצטענס זעהר פיל אָנפראַגען פון פערשידענע יחידים און גרופּען אין אַמעריקא, אַרגענטינאַ, בראַזיליען, דרום-אַפריקא וועגען די מעגליכקייטען פון פרעמדלענדישער אימיגראַציע און קאָלאָניזאַציע אין ביראָ-בידזשאַן. עס קומען אויך עהנליכע אָנפראַגען פון יודען אין די מזרח-אייראָפּעאישע קבוצים. דער „אָזעט" אַרבייט איצט אויס אַ פּראָיעקט, וואָס זאָל ערמעגליכען יודען פון אויסלאַנד זיך בעזעצען אין ביראָ-בידזשאַן.

ערעפנונג פון באַר „בריסטאָל"

היינט דינסטאַג, דעם 14. אַפּריל 4 נאָכמ. ווערט ערעפענט ווערען דער כשר'ער באַר „BRISTOL" אויף פּאַלודניאָווא 4 טעלעפאָן 151-74.

דער בופעט איז פערזעהן מיט שמאַקהאַפטע, וואַרימע און קאַלטע צובייסען. עמפעלענדיג זיך די ג' קאָנסומענטען און בעזוכער פערבעט איך אויף דער ערעפנונג און צייכען מיט אַכטונג „באַר בריסטאָל" אינהאַבער: א. קאַרמיאַל

בעמערקונג: פון היינטיגען לייזונג ווערט געשפּענדעט 10 פּראָצענט לטובת פערשידענע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס.

Dr. med. Gustawa Zand-Tenenbaumowa
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף פּעטריקאָווער 109
טעלעפאָן 220-25

Dr. Niewiażski
ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
און עלעקטרא-טעראַפּיע אַנאַליזען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5-9 אָוו.
זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

Dr.med. Adam Bender
אינערליכע ספּעציעל הארץ-קראַנקהייטען
נאַרוטאָוויטשאַ 30, טעל. 214-75
נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמ.

Dr. med. M. Heller
ספּעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען
און מענער-שוואַכע
נאַוראָט 2, טעל. 179-89
נעמט אָן ביז 10 פריה, און פון 4-8 אָוונד
פאַר פרויען פון 4-5 נאָכמ.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פרייזען.

אַנאָנסען האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג נאָר אין „לאָדזער טאַגעבלאַט"

Dr. med. N. ROZEN
צאָהן-כירורג
ערקראַנקונג פון צעהן, שטשענקעס, דזשאָנסלעס, גומען, צונג-קראַנקהייטען א. ד. גל. צייהן-רעגולירונג, רענטגענדיאַגנאָסטיק.
אַנדזשעיאַ 7, טעלעפאָן 216-57
נעמט אָן פון 3 ביז 7 אָוונד

Dr. med. A. Szpryngier
אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.
נעמט אָן אין לעטשניצע „צענטראַלנאַ" פּיעטריק. 62 פון 3-4 און אין דער היים קילינסקיעגאָ 30 פון 5-7 נ. מיטאָג. טעל. 222.27.

Dr. med. G. Gersztajn
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 טראַוגוטאַ
Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונד.

Dr. M. GOLDFARB
זאַוואַדזקאַ 18, טעל. 115-93
הויט, האָר און געשלעכטס-קראַנקהייטען

Dr. A. Mazur
ווסכאַדניאַ 67, טעל. 166-01
נעמט אָן פון 10-1.30 און פון 4-6 אָוונד.

Dr. med. H. Różaner
ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-08
נעהמט אָן פון 8-10; 5-8 אָוונד
אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. H. Karaś
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
זגיערזשער 16
נעהמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָוונד

גאַרן
40/2 מאַקאָ פּרימאַ קוואַליטעט
פּרייזווערט אָפּצוגעבען. אינפאָרמירען זיך אין אַדמ. פון „לאָדזער טאַגעבלאַט" אונטער „גאַרן".

דאַנקזאַגונג.
מיר דאַנקען דעם ה' שלמה בודזינער, דעם אַלעקסאַנדערער רב, ווי אויך פעדעראַציע פון יוד. הילף-אָרגאַניזאַציע אין לאָנדאָן פאַר די 15 פונט שט. וואָס זיי האָבען אונז צוגעשיקט אויף יום-טוב פסח.
אַלעקסאַנדערער יודישע וועבער

Dr. L. PIKIELNY
UROLOG
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָז, אורין-קראַנקהייטען
Nawrot 8. telefon 219-90
נעמט אָן פון 4 – 7 אָוונד

אָנגעהויבן דעם פּראָצעס געגען דיסעלדאָרפער מערדער

אַבדיקאַציע פון קעניג פאָדערן די רעפּובליקאַנער אין שפּאַניען

פּראָצעס פון דיסעלדאָרפער מערדער

דיסעלדאָרף, 13. (ט)

הײַנט, 9.30 האָט זיך דאָ אָנגעהויבן פאַר אַ געריכט פון געשוואָרענע דער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס געגען טרויעריג-בעריהמטען דיסעלדאָרפער מערדער.

דעם „וואַמפּיר"

פּעטער קירטען.

אין געריכטס-זאַל זענען צוגעלאָזן געוואָרן 70 צײַטונגס-קאָרעספּאָנדענטן פון 120 וועלכע האָבן געוואָלט בעקומען אַ אײַנטריט. די איבעריגע פּלעצער האָבן פאַרנומען זאַכקענער, קרימינאַלאָגען, אַקטיאָרן א. א.

דער מערדער איז אַרײַנגעפירט געוואָרן דורך אַ הינטער-טיר, אַזוי אַז דער

גרויסער המון

וואָס האָט בעלאַגערט דעם געריכטס-בנין האָט איהם נישט געקענט זעהן.

דער „וואַמפּיר" איז געקומען אין געריכט רײַן אָנגעטאָן, פריש און ראַזירט און אין אַ גוטמוטיגער שטימונג. אויף אַלע פראַגען האָט ער געענטפערט קלאָר און ניכטער.

דערצעהלענדיג זײַן לעבענס געשיכטע האָט ער פאַנאַנדערגעוויקעלט

אַ בילד פון גרויל און עלענד

וואָס האָט געהערשט בײַ זײַנע עלטערן אין הויז. זײַנע קינדער יאָהרען זענען נאָר געווען מיט קיין בלומען בעזייט. דער פאָטער זײַנער איז געווען אַ שכור, תמיד געקאַמפט וואָס ווײַב ביז בלוט. החקות און נויט זענען געווען די אייביגע געסט אין אָרימען שטיבעל פון זײַנע עלטערן. אַז דער קלײנער קירטען האָט געהאַלט עסען, איז ער אַוועק אין גאַס און געגרויבט וואָס עס האָט זיך געלאָזט. די גאַס, דאָס איז געווען זײַן ערשטע שול. די צווייטע שול איז געווען דאָס פאַרעסטס-הויז.

שוין אין גאַנץ פריהען עלטער איז ער מאָל נאָך מאָל אַרײַנגעפאַלן געוואָרן אין די שטומע תפיסה ווענט. דאָרט האָט מען איהם מערדערליך געשלאָגען און פאַרהונגערט. אַז ער איז אַרויס פון דאָרט זענען די

סאַדיסטישע נייגונגען

בײַ איהם שוין געווען וואַך. זײַן אײַנציגער פאַרלאַנג איז געווען צו צושטערען, פּײַניגען, מאָרדען. פיל מאָל איז ער בלויז געגאַנגען גנב'ענען, נאָר קוים האָט ער זיך אַרײַנגעקריגען אין אַ שלאָף-צימער און דאָרט אָנגעטראָפן אַ שלאָפענדיגע מיידל, האָט ער באַלד פאַרגעסן זײַן אײַגענטליכען צוועק. עס האָט איהם בעהערשט

אַ ווילדע סעקסועלע טובה

צוזאַמען מיט אַ סאַדיסטישען דורשט צו פּײַניגען און ער האָט אינגאַנצען פאַרגעסן אין דער גנבה. נאָר געמאָרדעט, געשטיקט און געפּײַניגט זײַן קרבן.

דער פאָרזיצענדער פון געריכט פּרובט אײניגע מאָל צו וועלען בעזײַטיגען דאָס פּובליקום, פון זאַל צוליב די דעלקאַטע מאָמענטען, וואָס דאַרפן בעריהרט ווערען בעת דער פאַרהאַנדלונג, אָבער דער וואַמפּיר ווערט זיך געגען דעם. איך קען, זאָגט ער, רעדען אַזוי, ווענען מײַנע מערדערישע מאַטען, אַז איך זאָל אינגאַנצען נישט בעריהרען דעם סעקסועלען מאָמענט. און ווירקליך רעדט ער זעהר בעראַכטזאַם לאָגיש. מען בעקומט אַ קלאָר בילד ווענען די טרײַב-קרעפטען, וואָס האָבן בעוואויגען אָט דעם ווילדן מענש — חיה צו צלע זײַנע שוידערליכע מעשים.

ער איז זיך אין אַלץ מודה. אין אַלע מערדערײַען, און שרײַבן די בעוויזען מיט ציניש בריף צו דער פּאָליצײַ, וועלכע האָבן איהם, ווי ער זאָגט פאַרשאַפט אַ סאַדיסטישע הנאה.

דאָס פּובליקום זיצט מיט אויסערגעוועהנליכער

שפּאַנונג

די צײַטונגס-קאָרעספּאָנדענטן לאָזן פון איהם קיין בליק נישט אַראָפּ. ער איז אַ רעטעניש, אַ שרעקענס-בילד. מען קען זיך גאָרנישט פאָרשטעלען, אַז אָט דער האָזינער ניט דענקענדער מענש איז אַזאַ חיה רעה. צום סוף ווערט ער אָבער שרעקליך מיד. ווי מען דערצעהלט האָט ער אין די לעצטע טעג פסדר געהאַלטן

תהלים

אויפ'ן שויס און געבעטן. ער בעט דאָס געריכט איבערצורײַסען די פאַרהאַנדלונג, ווײַל ער איז מיד נישט אימשטאַנד צו ענטפערן אויף די פראַגען. דאָס געריכט ערפילט זײַן בקשה. די נאָהענטסטע געריכטס-פאַרהאַנדלונג מאָרגען.

די וועקסעל-אַפערע אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור"

דער אַפּעלאַציע-פּראָצעס וועגן דעם האָט זיך נעכטן אָנגעהויבן אין וואַרשע

וואַרשע, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). הײַנט האָט זיך דאָ אָנגעהויבן בײַם דער אַפּעלאַציע פּראָצעס געגען די דרײַ אָנגעשטעלטע פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור", וועלכע זענען פאַרמישט אין דער וועקסעל-אַפערע וואָס איז אַנטדעקט געוואָרן אין סעפּטעמבער 1929 אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור".

לויט'ן בעשולדיגונגס-אַקט איז צו ווערן אַז דעם 8. סעפּטעמבער 1929 איז אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור" געקומען אַ פרוי מיט אַ פּראָטעסטירטען וועקסעל אויף 61 זל. מיט דער זשיראָ פון דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור". דער וועקסעל האָט זיך אויסגעוויזען פאַרדעכטיגט און דעריבער האָט מען איהם גענומען געגען אונטערזוכען. אינצווישען איז אָנגעקומען דער אָנגעשטעלטער פון דער וועקסעל אָפּטיילונג, אברהם יאַקובאָוויטש. ער האָט צוגענומען דעם וועקסעל נאָכצוזעהן אויב ער איז פאַרשריבן אין וועקסעל בוך פון דער פירמע. דעם וועקסעל האָט ער שוין אָבער נישט צוריקגעגעבען, ערקלערענדיג, אַז ער האָט איהם פאַרלוירען. די דירעקציע האָט דערפון פאַרשטאַנען, אַז מען האָט דאָ צו טאָן מיט נישט קיין רײנעם שפּיעל און עס איז אונטערגענומען געוואָרן אַן אויספאָרשונג, וואָס האָט זיך געענדיגט דערמיט, וואָס דער גאַנצער ענין איז איבערגעגעבען געוואָרן דעם פּראָקוראָר.

מאָרגען אין צווייטען טאָג פון פּראָצעס וועלען אויסגעהערט ווערען די עקספּערטען און וואַהרשײַנליך וועט אויך מאָרגען שוין אַרויסגעטראָגען ווערען דער פּסק דין.

געהיימניספולער טויט פון אַ עמיסאַרין פון ג.פּ.או.

ריגא, 13. (ספּ.)

די היגע צײַטונגען מעלדען, אַז די בעקאַנטע טשעקיסטקע עלזאַ גרינדמאַן, אַ עמיסאַרין פון ג.פּ.או. איז פּלוצלינג געשטאָרבען בײַ געהיימניספולע אומשטענדען.

ווי מען האַלט, איז זי געפאַלען אַלס קרבן פון אַ פּאָליטישען נקמה אַקט.

רעפּובליקאַנער פאָדערן די אַבדיקאַציע פון קעניג

מאַדריד, 13 אַפּריל (ספּעצ) די רעפּובליקאַנער און סאָציאַל-דעמאָקראַטען האָבן אַרויסגעלאָזן אַ אויפרוף צום פאָלק, אין וועלכען זיי זאָגן צו נישט צוצולאָזן דאָס געוועהר פון האַנט ביז די רעפּובליק וועט נישט אויסגעבויט ווערען. זיי פאָדערן די אַבדיקאַציע פון קעניג, ווייל קעניגען וואָס הערען זיך נישט צו צום ווילען פון פאָלק דערוואַרט דעם גורל פון לודוויג דעם 16-טען.

די לויה פון יונגע יודישע ק"בן בעת דער שיסעריי אין דער בודאַפּעשטער סינאַגאָגע

בודאַפּעשט, 13 אַפּריל (יט"א) דער 17-יעהריגער אויגען ראָט, דער קרבן פון דער שיסעריי אין דער סינאַגאָגע, איז געשטאָרבען. אין דער לויה האָבן זיך בעטייליגט פיל טויזענדער מענשען, פאָרשטעהער פון דער מאַכט און די יודישע קהלה.

אַ יודישע אָפּטיילונג בײַם לינגוואַ-נעאום-אינסטיטוט אין בערלין

בערלין 13. אַפּריל. (ספּ. צום לאָדזער טאָגעבלאַט) דער אינסטיטוט פאַרן אונטעררײַכט פון פרעמדע שפּראַכען פון דער ווייטענס „לינגוואַנעאום" אין בערלין האָט זינט איינציגער צייט געעפענט אַ אָפּטיילונג אויך פאַר יודיש-רעדענדע, אויף דער דאָזיגער אָפּטיילונג ווערען אונטעררײַכטעט אין יודיש די שפּראַכען: ענגליש, פראַנצויזיש און דייטש אונטער דער לייטונג פון בעקאַנטע שפּראַך-ספּעציאַליסטען. דער אינסטיטוט שטעהט אין אַ שטענדיגען קאָנטאַקט מיט יעדען איינצעלנעם שטודירענדיגען און איז בעשטרעבט צוצופּאַסען דעם אונטעררײַכט, וועלכער ערפאָלגט אויפן שריפטליכען וועג, לויט די אינדיווידועלע פאָדערונגען פון יעדען תלמיד.

אַנשטאַלט צו פאַרברענען מיסט און רייניגען די שטאָט

(ד) שווייצאַרישע קאַפּיטאַליסטען האָבן בדעה אין לאָדז אויפצובויען אַן אַנשטאַלט אויף צו פאַרברענען מיסט און צו רייניגען די שטאָט.

בײַ דער אונטערנעמונג וואָלטען בעקומען בעשעפטיגונג 1000 אַרבייטער. די קאַפּיטאַליסטען ווילען פון דער שטאָט-פערוואַלטונג אין לאָדז בלויז אַ געהעריגען פּלאַץ אומזיסט און אַ נייטיגען צושטייער.

5 יאָהר שווערע תפיסה פאַר קאָמוניזם

(אַ) דער 20-יעהריגער יוסף אַרגעלער פון טשענסטאָכאָ איז פאַרהאַלטען געוואָרן בײַם פאַרשפּרייטען קאָמוניסטישע אויפרופען. נעכטען איז אין טשענסטאָכאָ פאַר'ן משפט געוואָהרען אויף 5 יאָהר שווערע תפיסה און פאַרלירען אַלע רעכט. מיט אַ צייט צוריק איז אין טשענסטאָכאָ אַפּגעקומען 2 יאָהר תפיסה פאַר קאָמוניזם.

„ווילנער" קומען קיין לאָדז

זונטאָג דעם 12. איז געקומען קיין לאָדז דער דירעקטאָר פון דער „ווילנער" טרופּע מ. מאַזאָר. ער האָט אָפּגעהאַלטען אַ לענגערע קאָנפערענץ מיט דער דירעקציע פון הגן שטאָטישען טעאַטער. ווי מאַזאָר טיילט אונז מיט, דאַרף די ווילנער טרופּע אָנהויבען צו שפּילען אין לאָדז ענדע יוני. דער אַנסאַמבל קומט אַהער אין אַ נייעם צוזאַמענשטעל. פון פיל אינטערעסאַנטע שוי-שפּילער, און אַ גאַנצע ריהע נייע פּיעסען. פון לאָדז פאָהרט ח' מאַזאָר קיין וואַרשע, וואו עס ווערען פון דער וואַרשאווער מאַגיסטראַט נעי-זעלישאַפט געמאַכט די רכנות צו פייערן דעם 15-יעהריגען יובילעאום פון דער „ווילנער טרופּע". אין וואַרשע, ראָדם, לויט דעם בעשלוס פון דעם יובילעאום-קאָמיטעט געגעבען ווערען 5 פאָרשטעלונגען, אין יעדען פון די וואַרשאווער טעאַטערן. נאָכדעם פאָהרט די טרופּע אויף אַ מערע איבער דער פּראָווינץ. אין די היגע קינסטלערישע קרייזען האָט די ידיעה אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס.

CYRK STANIEWSKICH
ul. Anna róg Al. Kościuszki
אונאָפּרופעליך לעצטע 2 טעג!
הײַנט דינסטאָג און מיטוואָך 15 אַפּריל
דאַמען אומזיסט
הײַנט און מאָרגען צו 2 פאָרשטעלונגען
4 נאָכמ. זענען די פּרייזען מינימאַלע
פון 50 גר.—1 זל.

יודישע קולטור-קאָנפערענץ אין קאָוונע

קאָוונע, (מ"א) אונטער'ן פאָרזיץ פון ד"ר מ. סודאַרסקי איז דאָ פאָרגעקומען אַ יודישע קולטור-קאָנפערענץ, צונויפגערופען דורך דער ליטווישער געזעלשאַפט פאַר יודישער פאָלקס-בילדונג. עס איז בעשלאָסען געוואָרן אונטערצונעמען שריט פאַר דער גרינדונג פון אַ וועלט פאַרבאַנד פון יודישע קולטור-אַרבעט. ש. ניגער האָט אויף דער קאָנפערענץ געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען דער יודישער קולטור-אַרבעט אין אַמעריקאַ, זײַן ברודער, דניאל טשאַרני (בערלין), האָט זיך צו דער קאָנפערענץ געווענדעט מיט אַן אַפּעל צו שטיצען די אַרבעטען בײַם אַרויסגעבען די יודישע ענציקלאָפּעדיע.

—:0:—

פולע טאַבעלע פון די געווינסען / 5-טע קלאַס—27-טער טאָג פון דער ציהונג

15.000 zł. na nr.: 125044.
5.000 zł. na nr.: 36040 109967
3.000 zł. na nr.: 21635.
2.000 zł. na nr. 3452 21438 34292 36612
37017 42105 52651 123076 125828 127435 145887
145994 153600 166470.
1.000 zł. na nr.: 4194 12062 18143 20704
44376 46273 48590 54974 57630 73511 76371 78206
88198 97488 103261 113052 120850 122830 126437
128655 132982 151012 164851 165573 166260
190331 197182 199255. 204251.
Po 500 zł. na nr.: 4432 7370 7872 8997 11263
11963 13243 14810 15798 15843 16982 17473 18566
18756 18814 20453 24402 25900 26210 26381 26394
27825 29490 30298 31032 31305 31491 33326 35936
35892 38916 39498 39710 39756 39883 42016 43143
45163 48943 55737 56810 57591 58896 59357 62017
65308 67004 67848 68281 69373 71362 71796 72128
75747 75965 76264 76496 77380 79863 79874 80242
80482 80717 81907 83050 83912 84254 84521 864180
89877 91635 93625 97694 101887 101989 104140
105448 109243 110879 112976 113083 113708
115014 115236 116917 118414 120282 120520
122388 123495 125554 125586 127085 127196
127418 127651 131286 131329 134179 134569
135287 137192 137523 143902 146471 146700
147133 148503 148838 149849 153312 154891
158588 159064 160064 160496 163629 163948
165189 165213 165402 169364 169588 176749
176912 177821 177918 178315 178964 179560
180666 180669 181710 182832 182934 183171
188411 189378 189847 191733 192066 192525
193239 195301 197095 198078 198259 198816
199097 199940 200532 203187 207107 208585
209137 209783.

1) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 3.000 na nr 13622.
2) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 3.000 na nr. 23289.
3) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 3,000 na nr. 64864.
4) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 3.000 na nr. 90241.
5) Wygrana zł. 250 plus premja zł. 3.000 na nr. 111189.

250 zł.

237 375 525 620 802 7 37 1065 140 56 291 97
320 42 405 544 83 610 72 736 60 90 801 33 58 968
80 2032 52 116 23 261 352 500 10 645 65 83 747
3014 121 208 16 21 30 522 659 763 4004 42 284
427 48 570 694 933 5156 74 287 674 720 72 808
24 56 95 940 6205 28 37 481 560 689 726 761 71
7041 90 135 42 592 765 8008 133 45 64 350 714
822 69 9328 472 81 559 741 887 951 76.

10165 237 95 478 635 792 807 951 99 11111
209 19 70 92 363 427 522 37 64 679 712 44 66
812 21 933 99 12082 195 259 86 703 962 85 13033
55 82 201 5 98 442 617 90 801 28 963 14417 621
41 778 84 858 921 15019 34 220 454 512 730 899
989 16033 66 79 319 524 55 69 983 17012 38 181
245 328 32 466 553 59 694 866 973 18109 27 218
92 449 580 703 93 836 920 36 19020 110 18 307
25 95 435 81 98 534 69 754 872.

20615 105 15 79 218 60 422 546 640 60 820
29 48 59 94 901 83 21007 171 21 316 94 479 679
753 807 928 22125 46 72 338 428 44 70 519 69
958 23092 69 151 329 562 644 710 21 54 77 859
24034 110 79 82 273 358 589 634 40 72 712 15
960 61 25072 74 129 47 211 70 74 459 73 509 50
71 82 735 909 26078 139 53 239 378 563 644 722
94 846 949 27000 113 55 57 233 61 65 370 451 73
93 805 57 28020 244 66 84 305 562 600 792 822
33 57 76 987 29012 121 222 347 465 95 544 738
39 96 936 43.

30117 210 43 53 466 80 526 692 704 12 805 60
70 31229 373 494 99 667 709 828 54 905 11 32120
209 322 405 25 43 78 639 788 816 933 33027 73
178 90 409 53 89 582 611 863 909 15 26 27 85
34114 39 88 300 68 693 765 856 935 73 35041 68
129 71 213 34 231 64 489 505 8 57 637 38 711
967 35199 303 83 417 34 47 51 83 508 730 79
866 978 37093 113 247 303 87 469 70 518 89 678
733 813 909 62 38035 104 77 222 585 93 414 29
43 515 62 627 30 706 840 78 88 39025 107 53 226
347 93 588 661 778.

40029 117 23 204 35 668 69 73 307 60 958 83
41188 241 61 87 334 85 481 533 58 663 793 865
82 88 984 42133 51 58 269 312 43 461 552 64
891 43020 77 117 382 526 651 63 774 85 820 96
44028 36 338 57 87 402 550 58 64 634 96 741 89
875 45089 127 61 93 422 559 76 80 623 738 833
951 46293 427 70 523 24 38 651 702 4 65 921
69 47045 48 118 55 76 92 226 323 27 417 50 55
538 53 656 722 30 89 814 960 48197 218 35 390
493 594 631 66 702 911 89 49112 56 391 434 516
83 96.

50000 92 173 233 39 435 68 592 684 838 51043
502 704 25 89 815 66 950 52007 19 77 100 44 54
200 389 536 660 717 833 81 87 968 94 53018 270
338 511 83 661 728 86 818 74 901 54021 29 97
146 200 470 557 657 66 815 928 60 65 77 55060 69
131 35 55 94 201 334 64 75 591 744 928 56029
51 129 251 305 95 556 86 608 93 778 861 933
57095 223 57 91 327 430 47 89 627 54 75 737 92
917 93 58070 133 92 326 526 68 612 760 910 59013
170 287 313 21 30 45 404 84 550 78 681 86 90
895 99

60028 39 125 34 56 362 67 78 436 62 524 55
81 612 828 46 77 914 56 61044 75 81 115 16 214
19 60 391 485 632 774 98 896 62054 76 82 206 55
334 56 434 705 7 84 63063 114 207 47 309 39 445
53 504 15 27 85 884 926 64007 55 87 138 66 83
211 93 314 20 38 583 620 75 83 746 97 841 52 65
928 51 65078 99 172 237 68 374 410 84 531 692
755 808 66058 272 96 319 457 95 738 913 67067
95 159 78 325 31 515 41 45 689 940 68078 82 186
93 255 310 634 39 68 69246 76 78 433 66 90 564
81 790 801 30 60 945.

70024 86 138 290 333 39 47 50 434 83 518 634
90 751 813 78 90 910 56 81 98 71102 77 347 54
56 90 794 846 72092 263 337 419 50 566 665 720
73 73009 181 217 91 334 53 65 483 99 553 638 80
742 73 815 906 74254 378 86 693 834 84 967
75036 56 86 91 153 76 78 242 55 74 386 406 38
548 751 66 523 76004 75 113 53 57 58 390 413 84
617 24 706 10 913 56 88 77127 79 415 25 548
85 604 745 806 92 78082 306 35 77 87 423 517
882 951 79008 70 76 143 243 385 447 545 61 730
96 809 970 83 95.

80980 134 65 253 309 460 562 624 66 727 918
81004 65 122 393 426 63 554 705 918 19 82109
211 354 599 709 314 24 83043 99 351 84 460 703
940 55 50 79 84108 60 99 208 46 53 59 87 355
525 86 743 833 45 47 70 85045 66 252 55 468 598
660 943 86002 13 50 111 40 61 277 309 59 76
514 32 633 749 971 90 87013 64 97 170 200 84
472 512 21 672 980 94 88266 433 58 553 89 448
59 85 87 794 832 901 89005 66 212 51 317 69 67
69 91 727 822 36.

90901 143 206 63 68 450 621 710 88 809 36 91
96 948 93 97 91053 155 402 96 665 97 816 53
902 72 92029 114 75 324 35 64 434 48 78 626 59
756 909 24 25 47 71 77 93033 260 434 500 643 731
65 874 79 973 81 94096 109 462 65 569 629 45 75
815 95081 121 69 71 88 387 502 86 611 42 44 751
808 18 25 33 52 72 917 19 65 97202 543 96 639 69
77 884 98009 62 324 82 414 38 841 931 99049
71 76 84 111 407 43 52 69 653 832 54 55 977

100139 75 266 99 315 24 25 606 703 15 853
76 951 101039 166 75 91 220 438 60 579 601 24
834 61 102071 112 76 79 289 344 55 609 34 87 740
83 979 89 103139 45 274 89 364 446 68 520 73
602 3 22 843 45 104055 387 529 604 704 79 859
979 105026 170 75 264 314 26 98 417 535 47 62
742 814 31 96 963 106126 32 48 51 75 353 424
581 624 41 721 68 842 983 107062 183 225 61 64
360 428 60 75 583 713 108051 153 74 213 318 49
85 432 691 705 47 81 809 93 908 109027 82 96
204 312 96 537 602 32 72 727 893.

110035 103 36 320 659 771 825 58 984 111057
98 103 75 343 445 80 732 821 22 112046 188 234
325 75 481 581 649 746 914 33 113345 60 68 430
551 634 700 10 818 22 114043 60 239 93 342 417
32 557 625 84 752 800 15 56 93 115040 102 87
331 437 53 93 606 25 732 806 32 45 948 51 116077
327 78 433 35 542 58 117142 265 365 99 487 501
87 610 96 798 50 816 20 24 84 118002 122 313
490 592 699 91 721 806 23 119157 83 200 353 96
527 46 59 729 806 63 78 81 95 97.

120092 102 11 82 206 366 82 451 539 63 665
847 71 82 907 29 73 121017 125 46 259 332 556
99 602 24 25 35 716 58 830 122091 163 212 18
398 584 86 755 93 913 37 90 123100 254 308 29
92 99 445 694 796 124007 51 125 323 476 625 57
61 66 84 87 768 72 98 820 37 970 82 95 125013 79
110 70 213 381 565 630 68 72 747 89 870 956
126211 333 649 127098 173 87 217 92 469 528 65
656 61 777 85 810 13 65 128066 67 86 136 57 95
244 328 574 615 671 73 950 767 129009 45 209
557 90 623 74 96 702 954.

130021 61 116 35 97 309 95 460 82 574 98 912
33 67 131172 96 217 477 532 693 730 929 132023
29 85 94 207 22 577 789 824 30 68 963 133029
50 54 135 50 225 329 36 65 416 33 39 502 762 881
83 96 988 134112 312 45 455 624 49 59 700 815
30 41 52 53 64 135147 352 475 502 72 621 828 37
89 995 136109 19 80 225 379 401 99 500 67 628 71
75 92 792 994 137067 72 171 472 77 511 16 601
87 720 958 138133 71 256 421 69 78 510 643 799
876 84 918 31 76 139139 232 70 345 423 556 792
811 52.

140038 78 104 36 58 213 22 315 74 453 539 73
651 749 820 902 12 141014 16 169 214 339 526
677 85 801 93 931 142020 132 218 52 300 28 498
521 90 635 62 802 943 50 71 143114 83 92 248 51
99 334 506 23 609 70 712 22 25 144025 40 133
82 253 310 91 563 84 743 49 848 145060 124 252
98 465 79 523 34 86 626 742 74 806 810 956
146206 302 539 601 01 703 812 27 36 45 83 911
51 147037 203 55 93 404 15 542 629 48 750 78 868
93 932 148021 36 76 180 339 76 83 634 36 766 811
21 86 954 57 149082 105 80 204 313 40 502 610
92 713 96 901.

150007 125 67 72 241 97 300 521 54 688 889
966 151389 414 46 551 602 727 48 152020 37 191
95 219 86 350 450 90 84 671 714 61 812 904
153059 145 298 324 61 530 664 763 64 895 154065
128 238 80 310 24 56 421 53 576 686 815 988
155009 34 183 358 421 571 686 722 969 156025
82 100 44 286 344 433 569 908 157110 328 91 432
631 714 99 914 23 79 158233 98 303 52 64 441 45
707 12 50 804 92 159036 86 172 223 55 510 603
831 85 97 928.

160015 27 100 18 36 87 368 500 84 91 612 755
869 907 95 161026 68 73 94 278 97 359 451 93
564 80 722 830 87 923 80 87 162037 173 78 200
69 405 95 542 617 76 864 903 163082 253 521 37
57 628 96 750 51 60 861 95 939 61 164002 15 31
222 344 798 909 165005 80 96 141 82 224 32 372
98 475 77 502 60 88 630 73 740 45 869 960 166108
50 507 34 67 87 621 705 167094 129 232 363 92 522
614 59 801 59 168097 358 78 83 428 29 33 41 73
88 99 519 81 88 697 831 68 169143 85 400 32 61
591 609 68 94 733 96 815.

170007 178 95 616 27 87 88 899 171027 140 98
323 406 16 593 699 732 37 42 98 172031 119 65 92
285 86 627 51 83 764 173233 345 94 404 13 22 24
60 547 660 901 24 174061 168 220 68 478 558 700
69 871 175021 104 35 84 324 429 57 97 523 28 45
95 964 176054 111 94 261 94 323 44 576 81 771
813 24 27 920 48 177028 101 92 259 76 312 34 447
505 793 896 12 88 178046 233 390 426 87 98 546
90 641 42 58 74 730 811 67 76 951 179007 94 283
358 427 638 53 53 58 807 66 98 963.

180023 91 158 402 25 549 773 813 20 55 917 76
181285 349 755 889 942 182030 52 59 90 99 528
66 749 85 801 65 961 183046 200 403 65 500 19 31
37 70 731 80 800 20 184187 244 358 96 507 25 39
88 687 89 956 185051 120 50 218 370 486 533
646 69 764 817 927 48 186058 151 70 667 69 701
14 63 95 829 980 96 187074 243 315 452 509 12
46 660 710 65 188058 355 69 92 420 536 700 876
84 189299 303 10 31 539 57 63 951 88
190025 26 345 67 552 633 61 79 723 37 70 94
932 191005 122 298 353 92 456 518 41 619 782
837 51 981 192074 104 49 58 96 260 322 571 74
803 95 193087 162 63 487 554 614 771 839 918
20 34 72 80 194000 70 156 99 200 19 84 404 54
80 572 79 84 721 830 195022 41 53 68 127 207
375 79 459 577 814 48 69 969 196027 194 261 69
81 581 97 633 39 56 780 842 920 197045 70 268
96 540 594 793 96 873 907 99 198230 31 73 367
432 67 659 711 43 45 54 903 28 199009 65 236
48 328 89 451 95 123 41 42 600 871.

200017 75 125 340 468 567 661 96 724 42 71
842 95 201005 28 48 121 26 243 93 396 456 738 859
916 202025 29 44 109 11 249 326 99 479 85 501
87 609 38 90 809 97 203029 70 91 114 225 58 79
364 442 507 640 82 732 68 959 965 204087 142 214
316 430 41 679 76 729 43 53 813 987 205163 314
58 477 87 611 51 66 73 751 63 819 972 206201
20 443 51 520 35 57 630 52 736 957 207018 47 173
329 47 437 600 50 711 882 968 90 208018 320 89
404 80 86 545 624 64 703 16 884 964 209131 60 256
53 70 71 339 56 57 515 64 860 64 866 948 68.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 בזי 7 אין אָוועגד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.
אַדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 160-57, אַדמיניסטראַציע 100-47.

מעו קומט צום שכל

וועו מיט עטליכע וואָכען צוריק איז די רעגירונג צוגעטרעטען צו דער גרויסער אַקציע פון פּערביל נערן די פּרייזען אין האַנדעל און פון אינדוסטרי-פּראָדוקטען, האָבען די ווירטשאַפטליכע ספערן אַנגעוויזען, אַז ביי היינטיגע בעדינגונגען איז דאָ ווייניג אַ סוכסעו אויף אַנ'ער-פּעלג פון אַזאַ אַקציע; יעדע האַנדעל-...

נישט פאַרגרעסערט ווערען, אַפּילו אויך נישט נאָך אַ העכערונג פון די פּרייזען אויף ערד-פּראָדוקטען, און נאָך ווייניגער איז די האָפנונג ביי אַ פּרייזען-פאַרקלענערונג אויף אַרטיקלען פון די אינדוסטריע-פּראָדוקציעס.

ס'איז געוואונשען קודם-כל צו שאַפען ...

וואָלאַדיסלאַוו גראַבסקי וויל שוין ווידער ווערען א גואל

אבער נישט פון די פינאנצען נאר פון דער... מלוכה-אָרדנונג

גראַבסקי'ס אַ פּראָיעקט וועגען דער קאָנסטיטוציע

...טראַכטען דעם בודזשעט זאָל דער סיים און סענאַט נישט האָבען קיין רעכט צו העכערן די פּאָזיציעס פון די הוצאות.

וואָלאַדיסלאַוו גראַבסקי געהט זיך איצט ווי מיר זעהן, אַלזאָ, ווידער אַרויסווייזען פאַר אַ גואל פון פּוילען. דאָס מאָל אַלס גואל פון דער קאָנסטיטוציע.

—פּ.ה.

№ 108 קופּאָן
אויף אומזיסטע
יורידישע עצות.
דער בעזיצער פונ'ם דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילטיג היינט דינסטאָג
פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג
פאַר דער בעקוועמליכקייט פון די פּראָווינצער לעזער.

טען און דער אינטערנאַציאָנאַלער שלום איז געבליבען בעפעסטיגט דורכ'ן אָנגעשטרענגטען זיג פון אַ יודישען ספּאָרט-העלד.

יודישע נייעס

עלטערע יודישע פרוי מיט 2 טעכטער בעגעהען זעלבסטמארד צוליב נויט

בערלין, (יט"א) דאָ זענען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד דורך דערשטיקען זיך מיט ליכט-גאַז די 75-יעהריגע אַנטאָן גאָלדשמידט מיט אַ הרע צוויי טעכטער, די 55-יעהריגע מאַרטאַ וואַלענטין און די 52-יעהריגע מאַני ווייסמאַן. די סבה פון דרייפאַכען זעלבסטמאָרד — ווירטשאַפטליכע נויט. די דריי זעלבסטמערדע-רינס זענען געווען אַלמנות נאָך אָנגעזעהענע יודישע סוחרים. אין די יודישע קרייזען האָט דער טראַגישער זעלבסטמאָרד געמאַכט זעהר אַ שווערען רושם און ווערט בעטראַכט אַלס סימן פון דער וואַקסענדער ווירטשאַפטס-נויט אין דייטשלאַנד.

דער „עמעס" וועגען דורכפאַל פון דער אַנטי-פּסח-קאַמפּאַניע

מאָסקווע, (יט"א) אַרומרעדענדיג די דורכגעפאַלענע אַנטי-רעליגיעזע קאַמפּאַניע, וואָס איז געפיהרט געוואָרען דורך דעם אַפּיקורסים-פאַרבאַנד דעם לעצטען פּסח, שטעלט פעסט דעם „עמעס" אין אַ לייט-אַרטיקעל, אַז דער הויפּט-חסרון פון דעם קאַמף נעגען דער רעליגיע אויף דער יודישער גאַס בעשטעהט דערין, וואָס ער ווערט געפיהרט לויט'ן לוח, צוויי מאָל אַ יאָהר: ערב פּסח און ערב ראש-השנה. ווי נאָך די ראַזינע יום-טובים געהן אַריבער, שרייבט דער „עמעס", ווערט אויך אָפּגעשטעלט די אַנטי-רעליגיעזע קאַמפּאַניע. די צייטונג פאָדערט דעריבער, אַז דער קאַמף נעגען דער יודישער רעליגיע זאָל זיין אַ סיסטעמאַטישער און אַז דער אַנטי-רעליגיעזער פראָנט זאָל אָנהאַלטען בסדר אַלס אַ פּערמאַנענטע אינסטיטוציע.

—ס.—

Ofiarą naszych czasów
jest ten biedny człowiek. Ciągłe troski i kłopoty sprawiają mu często bóle głowy. Z tego powodu ma on zawsze pod ręką oryginalne tabletki Aspiriny, które łagodzą te nieznośne bóle.
Istnieje tylko jedna
ASPIRINA
BAYER
Każde opakowanie i każda tabletka oryginalnej Aspiriny opatrzone są znakiem BAYER.

א יוד האט געראטעוועט די פריינדשאפט צווישען אונגארן און איטאליען

(אַ בריף פון בודאַפּעשט צום „לאָדזער טאָגעבלאַט") —:— פון א. ווינער

דורך קמצא און בר קמצא איז חרוב געוואָרען ירושלים און דורך אַ פּשוט'ן ספּאָרט-מעטש צווישען אונגאַרן און איטאַליען איז שיער נישט איבערגעריסען געוואָרען דער אָפּמאַך צווישען די צוויי מלוכות. ווען נישט אונגאַרנ'ס יודישער ספּאָרט-מייסטער, וועלכער האָט אין לעצטען מאָמענט געראַטעוועט דעם כבוד פון אונגאַרן און ...

מאַג. י. וואַרשאַווסקי

ווי זעהט פאקטיש אויס דער נאטירליכער צוּוואוקס פון דער יוד. בעפעלקערונג אין פוילען

די וויכטיגע בעדייטונג פון דער אַנקעטע, וואָס „טאַז" פיהרט איצט דורך

גרופע יודישע יונגעלייט איז כארבין וויל זיך אומקעהרען קיין רוסלאנד,

פונוואַנען זי איז מיט עטליכע חדשים צוריק אַנטלאָפען

כאַרבין, (יט"א) אַ גרופּע יודישע יונגעלייט, וועלכע האָבען מיט עטליכע חדשים צוריק ...

לאָדז
14 אַפּריל 1931
זון אויפג. 4.56 · זון אונטערג. 6.29
דינסטאָג, כ"ז ניסן תרצ"א
פ' תזריע-מצורע

טאָג-כראָניק

די רעגיסטראַציע אויף אַרבייטסלאָזען-שטיצע

אויף אַרבייטסלאָזען-שטיצע פאַר אַפּ-ריל דאַרפען זיך היינט דינסטאָג רע-גיסטרירען די, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט

g, h. i, j,
מיטוואָך — k, l, ł.
דאָנערשטאָג — m, n, o,
פרייטאָג — p. r, s,
שבת — t, u, w, z, ż.

אַרבייטסלאָזיגקייט

אין לאָדזער אינדוסטריע-ראַיאָן זע-נען אין דער פערגאַנגענער וואָך גע-ווען רעגיסטרירט 51,658 אַרבייטסלאָ-זע, בלויז אין לאָדז—36,709.
שטיצע האָבען בעקומען 28,512 אַר-בייטסלאָזע.

סיסטעמאַטישע כוליגאַנישע אנפאלען אויף יודען אין קאנסטאנטין

צענדליגער יודען זענען צושלאגען און ליגען צו בעט און די פאליציי קען זיך מיט די באנדיטען נישט קיין עצה געבען

(נ.ר.) די יודישע בעפעלקערונג פון קאָנסטאַנטין, הינטער לאָדז, ווערט די לעצטע פאַר וואָכען סיסטעמאַטיש טע-ראָריזירט און צושלאָגען דורך אַ באַנדע כוליגאַנעס.

אַ גרופּע ווילדע שקצים וואַרטען אויף די יודען וואָס געהען אַראָפּ פון טראַמ-וויי, וואָס קומט פון לאָדז און שלאָגען זיי מכה רצח. אַז דער אָווענד פאַלט-צו איז פאַר אַ יוד אויף די קאָנסטאַנטינער גאַסען אַ מורא אַרויסצוגעהן אויף דער גאַס, אַ באַנדע לאָבוזעס מיט שטעקענס בעפאַלען ערעו יוד און צוממת'ן איהם.

ס'זענען שוין געווען מעהרערע דעלע-גאַציעס ביי דער פּאָליציי, אָבער וואָס מעהר פּראָטאָקאָלען, וואָס ווערען צוזאַ-מענגעשטעלט געגען כוליגאַנעס, אַלץ מעהר צושלאָגט מען די יודען!

זינט נאָך פּסח איז די לאַגע פון די יודען אין קאָנסטאַנטין נאָך מעהר בע-דראָהט געוואָרען. פאַר אַ לאַנג-געקליידע-טען יוד איז מ שסכנות נפשות אַרויס בערצוגעהן די גאַס. פיל יודען ליגען שוין פון די קלעפּ אין בעט. בלויז נעכ-טען זענען בלוטיג צו'הורג'ט געוואָרען 8 מענשען, די קאָנסטאַנטינער בעלי-בתים מ. בערלינער, מ. ליפשיץ, וו. קליגער, י. בערנשטיין, א. שיינפעלדען, ב. קעמפּינסקי, ווי אויך אַ פרוי, אַ גע-וויסע גוטמאַנאָוויטש, וועמענס נאָז עם האָט פערשטעכט איהר יודישקייט, איז צושלאָגען געוואָרען זמכות רצח.

אינטערעסאַנט איז, אַז די פּאָליציי האָט אין משך פון איניגע וואָכען, זינט די כוליגאַנישע אַרויסטרעטונגען ווערען נישט אויף, נישט בעוויזען צו אַרעסטי-רען און בעשטראָפען איין יודען-שלע-גער.

אפשר וואָלט די פּאָוויאַטאָווע פּאָלי-ציי-קאָמענדע אין לאָדז יאָ עפּעס אויפ-געטאָן געגען דעם כוליגאַנ'זם?

אַ דרייסטער רויב-אנפאַל און מאַרד הינטער לאָדז

ערערגעכטען שפעט ביינאַכט זענען אין דער וואָהנונג פון אַדמיניסטראַטאָר פון גוט, אַנטאָן מאַראַשקאַ אַריינגעקו-מען 3 בעוואָפענטע פערשוינען, וועלכע האָבען מיט העק אומגעבראַכט מאַראַש-קאָ'ן. דער אומגעקומענער איז אַלט גע-ווען 61 יאָהר. נאָכ'ן אויספיהרען דעם מאָרד האָבען די אָנפאַלער געוואָלט גע-מען זיך צום רויב. אין דעם מאָמענט האָט זיך אָבער אויפגעכאַפּט דעם ער-מאָרדעטען'ס ווייב, וועלכע האָט געמאַכט אַ גוואַלד. דאָס געשריי האָבען דערהערט די פּאַראָבקעס, וועלכע האָבען פערטרי-בען די באַנדיטען וועלכע זענען אַוועק מיט'ן לעדיגען.

איינמעלדען זיך קאסט 20 גר.

מעהר טאר קיין שום ווירט נישט נעמען

דאָס ביוראָ פון די בעפעלקערונגס-ביכער, קלערט אויף, אַז פאַר'ן איינ-מעלדען דאַרף מען נישט נעמען קיין שום אָפּצאָהלונגען. מען דאַרף נאָר בע-צאָהלען 10 גראָשען פאַר'ן געדרוקטען פאָרמולאַר. ביי יעדען פאָרמולאַר גע-פינט זיך אַ צוגאָב-צעטעל, וועלכער ווערט נאָכ'ן איינמעלדען אָפּגעגעבען דעם, וואָס מעלדעט איין. אויך ביים אויסמעלדען דאַרף מען בעצאָהלען פאַר'ן דרוק 10 גראָשען, אויף אַ קאָנ-פערענץ מיט די הויז-בעזיצער האָט דאָס מעלדונגס-ביוראָ מסכים געווען, אַז פאַר איינמעלדען זאָלען די „זשאַנד-צעס“ מעגען נעמען צו 20 גר. פּערזאָ-נען, וואָס וועלען נעמען מעהר, וועלען בעשטראָפט ווערען.

פערטרעטער פון דייטשע „פריד ענס-געזעלשאפט“ איז לאדז

(—) היינט אָווענד וועט אין דייט-שען קלוב אויף קילינסקי 145 פּאַרקו-מען אַ דייטש-פּויל שער פערשטענדי-גונגס-אָווענד, אויף וועלכען דער רעדאַק-טאָר פון דער פּאַציפיסטישער צייטונג „דאָס אַנדערע דייטשלאַנד“ היינץ קראַ-שוצקי פון האַגען וועט האַלטען אַ רע-פעראַט וועגען „פּוילען, דייטשלאַנד און אייראָפּאַ“. מען דאַרף צוגעבען, אַז רעד. קראַשוצקי איז געקומען קיין לאָדז אַלס פערטרעטער פון דער דייטשער פרידענס געזעלשאַפט.

פון לאָדזער האנדעלס-געריכט
—:0:—

די אפאזיציע געגען באנקראט פון אקצ. געז. „ח. י. ווישליצקי“

רעגולאציע פון יובעליר-סוחר שמואל גערבער

(5) מיט עטליכע טעג צוריק האָט דאָס האַנדעלס-געריכט בעטראַכט דעם ענין פון סוחר פון יובעליר-אויסאַבייטו-נגען שמואל גערבער (נאַוואָמיעסקאַ 26) מכח זיין רעגולאַציע-אָפּמאַך מיט די קרעדיטאָרען.

גערבער איז סוף אַפּריל פ. י. גע-שטעלט געוואָרען אונטער אַנ'אופּאַר-לאַטשטעט אויף דער פאָרערונג פון דריי וואַרשאַווער קרעדיטאָרען, וועלכע ער איז שולדיג געבליבען אויף 19 פּראָטעס-טירטע וועקסלען 4364 זל. די קרעדיטאָ-רען האָבען זעגענבעצן פאַרגעוואָרפען אַ בעזוויליגען באַנקראָט. לויט די ידיעות פון די קרעדיטאָרען האָבען גערבער'ס פּאַ-סיוועו געצאָלט בעטראָפען לערך 40,000 זל. אין אָנהויב איז ערקלערט געוואָרען אַ צוגאָב-אופּאַרלאַשטש אויף יחיאל גערבער, אַלס שותף פון שמואל גער-בער. אין אַ חודש-אַרום איז יחיאל גער בער'ס באַנקראָט סקאַסירט געוואָרען. דאָס געשעפט פון באַנקראָטירטען שמו-אל גערבער איז פערזונגעלט געציאָהען, נאָר היות זיין ברודער יחיאל גערבער איז אויסגעשלאָסען געוואָרען פון דער אופּאַרלאַשטש און ער האָט בעוויזען, אַז דאָס געוועלב אויף נאַוואָמיעסקאַ 26 איז זיין, איז דאָס געוועלב אויך אויס-געשלאָסען געוואָרען פון די אַקטיוועו פון באַנקראָטירטען. אָבער אַ חוץ דעם געוועלב האָט די אופּאַרלאַשטש-מאַסע קיין שום אַקטיוועו נישט געהאַט. אויף דער ענדגילטיגער פערזאַמלונג האָט שמואל גערבער פאַרגעלעגט צו רעגולי-רען אויף 15 פּראָצענט. דער אָפּמאַך איז בעשטעטיגט געוואָרען.

* * *

די קרעדיטאָרען פון דער אַקציען-גע-זעלשאַפט „ח. י. ווישליצקי“ האָבען דער-לאַנגט אַנ'אָפּאָזיציע געגען אורטייל, וואָס האָט די פירמע ערקלערט אין מאַ פ. י. אַלס באַנקראָט. די קרעדיטאָרען האָבען פערלאַנגט צו אַנולירען די אָפּאָזיציע, מחמת דער אופּאַרלאַשטש איז ערקלערט געוואָרען 3 טעג פאַר דער בעשטימטער ליקווידאַציע אויף דע געבאַודע פון דער פירמע. די קרעדיטאָרען האָבען אין דער אָפּאָזיציע נעמליך בעוויזען, אַז דורך אונטערשטעלען קרעדיטאָרען, וואָס פאָדערן איהר באַנקראָט, האָט די אַק-ציען-געזעלשאַפט געוואָלט אויסמיידען די ליציטאַציע פון איהר אונבעוועגליך פאַרמעגען. די אָפּאָזיציאָנערן האָבען זיך אויך פערופען אויף דעם אומשטאַנד, אַז דע רקרעדיטאָר, וואָס האָט געפאָ-דערט דעם אופּאַרלאַשטש, האָט זיך דערביי פערופען אויף אַ וועקסעל אויף 1000 זל., וואָס איז געווען צאָהלבאַר אין 1925. אגב איז בנוגע דער צאָהלונג פון דער וועקסעל אויף דערוועקט געוואָרען אַ שטרייט, מחמת ער איז בעלעגט גע-וואָרען צום קאָמאָרניק אויף איינצומאָה-נען די בעטרעפענדע סומע ערשט אין 1926, און דער וועקסעל איז אָפּגענו-מען געוואָרען אין יאָהר 1927, ווען די פירמע האָט פון דער אַסעקוראַציע-פּרעמיע אָפּגעצאָהלט קרוב צו אַ האַל-בען מיליאָן זל., פון וועלכע עס זענען בעפרידיגט געוואָרען פיל קרעדיטאָרען.

דאָס געריכט האָט ווען דער אָפּאָזי-ציע נאָך נישט אַרויסגעטראָגען קיין דעציזיע, ווייל די פאָדערונגען פון דער אָפּאָזיציע זענען אומקלאָר. זיי וועלען דעם ענין דאַרפען אויפקלערען שריפט-ליך און בקרעפטיגען איהם מיט בע-ווייזען.

איינברוך דורך אונטערגראבונג אין א געשעפט

(§) אין שפייז-געשעפט „שילא“ אויף נאַרוטאָוויטש גאַס 52 איז אין דער פאַר-לעצטער נאַכט אויסגעפיהרט געוואָרען אַנ'איינברוך.

לויט דער אויספאָרשונג האָבען זיך פאַרן שליסען דאָס טויער זיך אַריינבע-קומען אין דערמאַנטען הויז איינינע גנבים, וועלכע האָבען זיך בעהאַלטען אין אַ קעלער. ביינאַכט האָבען די גנבים זיך אַריינגעקריגען אין די ווייי-טערדיגע קעלערן אַריין, פון דאָרט האָ-בען זיי געמאַכט אַנ'עפענונג אין סופיט וואָס גרעניצט זיך מיטן געשעפט „שי-לא“ און אויף אַזאַ אופן געקענט צו-קומען צו אַלעם, צו וואָס זיי האָבען צוגעבראָכען אַ פייער-קאַסע, פון דאָרט אַרויסגענומען 4 טראַמוויי-אַקציעס פאַר 240 דאָלאַר און 200 זל. מזומן. זיי האָבען אויך אויפגעבראָכען די שופלע-דער און אַרויסגענומען שטעמפּעל-מאַר-קען פאַר 150 זל. און 250 זל. קליין-געלד. נאָכדעם איז די רויבער געלונ-גען נעלם צו ווערען אָהן שפּורען.

די איינברעכער האָבען געאַרבייט אין הענטשקעס.

פאבריקאנטעו פון פאלשע מאטורא'ס פאר'ן לאדזער קרייז-געריכט

דער הויפּט-פעלשער איז אַ פערשוין, וואָס געהער צו דער מאנארכיס-טישער יוגענד-ארגאניזאציע

(§) אין לאָדזער קרייז-געריכט איז גע‌ווען פאָרגעקומען אַנ'אינטערעסאַנ-טער פּראָצעס. אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק איז געווען דער סעקרעטאַר פון דער רעדאַקציע „עכאָ פּאָלסקע“ אין וואַרשאַ יאַן פּלאַזשעווסקי, אַ געוויסער העגריק קאַמאַן, אַ בעאַמטער פון באַנק גאָספּאָדאַרסטוואָ קראַיאָוועגאָ“ סטאַגיס-לאַוו דאָמאַנסקי און דער ביוראַליסט יעזשי לענסקי. זייערע פערטיידיגער זע-נען געווען צדוו. האָפּמאַקל אַסטראָווסקי, אַדוו. לילקער און דוו. פּארעלע.

פון בעשולדיגונגס-אַקט איז צוזעהן, אַז לענסקי האָט אין מאַי פ.י. זיך גע-ווענדעט צו דער לאָדזער זשאַנדאַרמעריע מיט אַ מעלדונג, אַז דער פּאָרטשט-ניק אַנטאָני בערנאַטשיק האָט געקויפט אַ פאַלשע שול-צייגניש און אויף דעם כמך האָט ער אַוואַנסירט צו דער מדרגה פון אַ פּאָרוטשניק. ער האָט אָנגעוויזען, אַז דער הויפּט-פעלשער איז פּלאַ-זשעווסקי. די אויספאָרשונג האָט פעסט-געשטעלט, אַז אין לאָדז זענען פּאַקטיש געפעלשט געוואָרען די שול-צייגנישען פון דער קאַכאַנסקי-גימנאַזיע אין ראַ-דאָם. פּאָרוטשניק בערנאַטשיק איז שוין גע'משפט געוואָרען בשעתו. ער איז פער'משפט געוואָרען אויף 7 חד-שים תפיסה.

די אויספאָרשונג האָט בעוויזען, אַז פּלאַזשעווסקי דאָס געהערט צו דער מאָ-נאַרכיסטישער יוגענד אָרגאַניזאַציע אין לאָדז. נישט בעזוכענדיג קיין הויך-שול האָט ער געטראָגען אַ אוניווערזיטעט-היטעל און אַ שאַרף. פּלאַזשעווסקי האָט דערציילט זיינע קאָלעגען, אַז אין דער ראַדאָמער גימנאַזיע האָט ער אַ בעקאַנ-טען סעקרעטאַר, וועלכער קען אויסאַרבייי-טען מאַטורא'ס אַפילו ווען מ'האָט גע-ענדיגט נאָר 6 קלאַסען, אַזאַ צייגניש האָט שוין געקויפט פּאָרוטשניק בערנ-אַטשיק. אַזאַ צייגניש האָט אויך גע-קויפט יעזשי לענסקי. ווייטער איז בע-וואוסט געוואָרען, אַז פּלאַזשעווסקי האָט אויף אַזאַ געפעלשטע מאַטורא זיך אַריינ-בעקומען אַלס רעפערענט אין אַגראַר-אַמט אין פּיעטרקאָוו. ער האָט פאַר זיך אויסגעאַרבייט אויך אַנדערע שול-צייג-נישען. אין זיין מיליטערישען ביכעל האָט ער זיך צוגעשריבען, אַז ער האָט זיך העלדיש אויסגעצייכענט אויף די קריגס-פראָנטען. אין רעזולטאַט זענען פּלאַזשעווסקי, קאַמאַן, דאַמאַרסקי לענסקי צוגעצויגען געוואָרען צו אַנטוואָרטליכקייט.

בעת די פערהאַנדלונגען האָט זשעווסקי זיך נישט מודה געווען זיין ווינטיגער מלאכה. ער איז פער'משפט געוואָרען אויף 8 [illegible] תפיסה, לענסקי איז אויך פער'[illegible] געוואָרען אויף 3 חדשים. די [illegible] צווי זענען בעפרייט געוואָרען.

בע'גנב'עט א שוה[illegible]

(—) אין דער פּאָרלעצטער [illegible] האָבען גנבים דורך אויסשניי[illegible] שויב זיך אַריינבעקומען אין דער [illegible] „עזרת אחים“ אויף זאַוואַדזקאַ 21 [illegible] כע עקזיסטירט שוין הצכער 25 [illegible] און האָבען אַרויסגע'גנב'עט 10 [illegible] תפילין, 2 טליתים, אַ ווייס טיש[illegible] האַנטיכער. 10 לעמפּלעך און אַ[illegible] חפצים. וועגען דער גנבה איז גע[illegible] דען געוואָרען דער פּאָליציי.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דינסטאָג 14 אַפּריל

לאָדז (233,8) 11.58 שעה צייכען, 12.05 [illegible] מאָטאָן מוזיק 1.15 פאָרלעזען פון טעגליכען [illegible] דאָם, ווי אויך קינאָ און טעאַטער רעפערט[illegible] 2.40 פאָרטראַג פאַר מאַטורזשיסטען א. ט. [illegible] קיצהיטש“ פון פראָם ק. גורסקי —.3 פאָרט[illegible] פאַר מאַטורזשיסטען א. ט. „גרונוואַלד און בער[illegible] טעטשקאָ“ פון פּראָפ.ה. מאָשטשיצקי (טר. פון [illegible] שאָ) 3.35 פּליה רגע (טר. פון וואַרשאָ) 3.50 קאָניזים און זיינע מאָלצען“ פאָרטראַג פון ד"ר [illegible] שטיין 4.10 קאָמוניקאַט פאַר שיפער און [illegible] (טר. פון וואַרשאָ) 5.15 פאָרטראַג פון ד"ר [illegible] שמיגעלסקי (טר. פון וואַרשאָ) 5.45 פאָפּולע[illegible] סימפאָנישער קאָנצערט — אויסגעפיהרט פון [illegible] שאָווער פילהאַרמאָנישען אָרקעסטער 6.45 [illegible] דענעס 7.10 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדל[illegible] קאַמער און פאָרלעזען פון פּראָגראַם אויפ'ן נעכ[illegible] טאָג. 7.25 גראַמאָפאָן מוזיק 7,40 ראַדיאָ [illegible] זשורנאַל פון וואַרשאָ 7,50 טר. פון דער וואַר[illegible] ווער אָפּערע „מאַדאַם באַטערפליי“ פון פּוטשיני [illegible] כער „פ.אָ.ט“ וועטער, פּאָליציי און פּאָרט קאָמ[illegible] קאַטען ווי אויך לייכטע און טאַנץ מוזיק פון וואַר[illegible]

מיטוואָך 15 אַפּריל

לאָדז (233,8) 11.58 שעה-צייכען, 12.05 [illegible] מאָטאָן מוזיק, 1.15 פאָרלעזען פון טעגליכען [illegible] ראָם ווי אויך קינאָ און טעאַטער רעפערט[illegible] 2.40 פאָרטראַג פאַר מאַטורזשיסטען א. ט. [illegible] וואַצקי פון פּראָפ. ל. פּאָלשעווסקי (טר. פון וואַרשאָ) —.3 פאָרטראַג פאַר מאַטורזשיסטען א. ט. „די [illegible] וואָלוציאָנערע בעוועגונג אין יאָהר 1848“ פון [illegible] י. איוואַשקיעוויטש (טר. פון וואַרשאָ) 3.50 [illegible] כראָניק (טר. פון וואַרשאָ) 4.10 קאָמוניקאַט [illegible] שיפער און פישער 4.15 פּראָגראַם פאַר קי[illegible] (טר.פון ווילנאָ) 4.45 גראַמאָפאָן מוזיק 5.15 [illegible] פון קראָקאָ 5.45 פּאָפּולערער קאָנצערט פון [illegible] שען ראַדיאָ אָרקעסטער 6.45 פערשידענעס 7.10 [illegible] מוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער [illegible] פאָרלעזען פון פּראָגראַם אויפ'ן נעכסטען [illegible] 7,25 גראַמאָפאָן מוזיק 7.40 ראַדיאָ פּרעסע [illegible] נאַל פון וואַרשאָ —.8 איבערזיכט פון די [illegible] ביכער אויסגאַבען פון פּראָפ. ה. מאָשטשיצקי [illegible] פאָרטראַג איבער מוזיק וואַרשאָ 8.30 אינט[illegible] יאַגעלער קאָנצערט פון בודאַפּעסט 10,10 פ[illegible] 10.25 גראַמאָפאָן מוזיק פון וואַרשאָ 10.35 [illegible] וועטער, פּאָליציי און ספּאָרט קאָמוניקאַט[illegible] אויך טאַנץ מוזיק פון וואַרשאָ

—:0:—

דער פערשוואונדענער אינדוסטריעלער

(פון דער סעריע: „איבערלעבענישען פון אַ לאדזער דעטעקטיוו“)

(געשריבען ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט“) —:— פון **בערנאַרד הילער**

(12-טע פאָרטזעצונג)

פּעראַינטריגירט פון דער געהיימנים פולער ענטדעקונג, איז אונטערגענומען געוואָרען אַ גענויע אונטערזוכונג פון דעם טייך און אין אַ קורצע צייט אַרום איז דאָרט אויך געפונען געוואָרען אַ טויטער קערפּער פון אַנ'אַלטען מאַן, וואָס איז געטראָגען געוואָרען דורכ'ן שטראָם פון וואַסער.

ביי אַ גענויערער אונטערזוכונג פון טויטען קערפּער, וואָס איז אַרויסגעצויגן געוואָרען פון וואַסער, האָט מען גע-קענט פעסטשטעלען, אַז דאָ האָט מען צו טון מיט אַ קרבן פון אַן אכזריות'דיגען מאָרד. הערמאַן בראָמבערג איז אומגע-בראַכט געוואָרען מיט דער הילף פון אַ פּעטפּ געגענשטאַנד און דערנאָך איז ער טויטערהייט אַריינגעוואָרפען געוואָרן אין טייך נעבען העלענענבעק. די גאָלדענע מאַנ-זשעטען-ספינקע פערראַט דעם מערדער. די איניציאַלען אויף דער געפינענער ספינקע זענען דיזעלבע מיט וועלכע עס הויבט זיך אָן דער נאָמען און פאַמיליען-נאָמען פון אַרעסטירטען זיגמונט שטיין.

מען האָט פעסטגעשטעלט, אַז די גע-פינענע מאַנזשעטען-ספינקע געהערט פּאַקטיש צו שטיינען.

ביים פערהער, וואָס איז תיכף אונ-טערגענומען געוואָרען, דאָט זיגמונט שטיין פונדערסטוועגען געלייקענט, אַז די ספינקע איז זיינע.

פון שורה צו שורה האָט רינגאַרט גע-לעזען מיט סדר וואַקסענדער אויפרע-גונג דעם בעריכט, און צום סוף האָט ער גענומען שטודירען איבער דער נאַכאַנד געשעהעניש.

— נו, ווייס ער, וואו ער האָט צו זיכען דעם פרעמדער.

— אַרימער קערל — האָט ער גע-רעדט צו זיך אַ ערש טערטער — ווי מורא'דיג דאָס איז, עפּעס האָט פּאַרט געמוזט מיט אידם פּאַסירען. זיגמונט שטיין דער מערדער פון זיין אייגענעם פעטער, וועלכען ער האָט ליב ווי אַ לייב-ליכען פּאָטער? איז דאָס מעגליך? נייו, ס'איז לעכערליך!

רינגאַרט'ס געהאַקטען אַרבייטען פּי-בערהאַפט. קען רען די געפינענע מאַנ-זשעטען-ספינקע נישט זיין בלויז אַ פּער-פלענדעניש, וואָס זאָל די גאַנצע אויס-פאָרשונג אַראָפּלענקען פון ריכטיגען וועג אַז דער פערדאַכט פון מאָרד זאָל פאַלען אויף אַנ'אומשולדיגען מענש?

פּלוצלינג נעמט ער טראַכטען וועגען דעם קליינעם גאָלדענעם געגענשטאַנד, וועלכען דער קאָמיסאַר האָט היינט דער-האַלטען פון העגריק באַלין און וועגען דעם פּאַקעט, וואָס באַלין האָט איהם איבערגעגעבען. אין דעם פּאַקעט דאָט געקענט זיין בראָמבערג'ס הוט און די מאַנזשעטען-ספינקע, וואָס דער קאָמי-סאַר האָט שנעל אַריינגעלעגט אין דער טאַש. דאָס האָט געקאָנט זיין שטיינ'ס ספינקע.

אויב אַזוי איז נישט קיין צווייפעל, ווי באַלין געוועזען דער מערדער פון אַלטען בראָמבערג און דער קאָמיסאַר איז דערין איהם צו-הילף געקומען.

דער געדאַנק איז געווען אומגעהויער. רינגאַרט איז אַלייין איבערראַשט געוואָרען פון דעם דאָזיגען געדאַנק. אַזוי אַרום אַ ז אַרינגאַנצען אומגעגליך דער פער-דאַכט, וואָס איז אַרויסגעלעגט געוואָרען אויף באַלין'ס פריינד, זיגמונט שטיין! פּלוצלינג האָט דער געהיימניספולער פאַל קלאָר אויפגעקלערט פאַר דעם יונגען דעטעקטיוו: באַלין איז דער מערדער.

אַז באַל ן איז געווען דער מערדער פון אַ גרויסטריעלע בראָמבערג האָט פאַר רינגאַרט'ן געקלאָלעמען נאָך אַ בעווייז. דער מאַנזשעטען-קנאָפּ, וועלכער איז פאַר-דער פּאָליציי און פּובליקום אַ זאַכליכער בעווייז געגען דעם אומגעקומענער פון דער ספינקע, איז פאַר רינגאַרט'ן דער ערש-טער בעווייז-מאַטעריאַל געגען באַלין'ס פערברעכערישע שפּיל.

נאָך אַלץ פּערטראַכט און צוטראַגען קוקט רינגאַרט צום ערשטען מאָל צום טישעל, ביי וועלכען בעדע לעבט זיצען צוזאַמען און שמועסען זיך וועגען עפּעס. פּלוצלינג איז דער קאָמיסאַר אויפגעש-שפּרונגען, ער בעטלט אַ פּויסט אויף באַ-לינ'ען, זיי האָבען זיך אָבער בעז קיין וואָס פון דער זאַך קאָן אַרויסקומען. דער קאָמיסאַר האָט געגנומען זיין הוט און האָט פערלאָזט דאָס לאָקאַל נישט גע-זעגענענדיג זיך מיט באַלינ'ען.

באַלין האָט דעם קאָמיסאַר נאָכגעקוקט מיט אַ פינסטערן און דראָהענדען בל ק.

דער דעטעקטיוו רינגאַרט האָט שוין גענוג געזעהן. איצט האָט ער געוואָלט אונטערנעמען ממשות'דיגע שרי'ט, מאַ-מען.

אַ אויטאָ האָט איהם גיך אָפּגעפיהרט צו זיך אַהיים. ער האָט פון זיך אַראָפּ-געוואָרפען די מאַסקע און איז געפאָהרען אַ ז געפּהרען אין פּאָליציי-פּרעזידיום.

וואָס ברענגט אייך צו מיר, ליבער רינגאַרט? — ווענדעט זיך צו אידם דער פּאָליציי-קאָמענדאַנט, וועלכער האָט גערן געזעהן דעם יונגען דעטעקטיוו.

— ענטשולדיגט מיר, וואָס איך שטער אייך — האָט רינגאַרט העפליך געענט-פערט, — אַ ך קום איצט אין אַ זעהר פיינגליכער אַנגעלעגענהייט, צוליב וועל-כען איך מוז זיך ווענדען נאָר צו דער העכסטער אינסטאַנץ.

רינגאַרט האָט דאַן אין קורצען דער-צעהלט די גאַנצע געשיכטע און זיינע בעאָבאַכטונגען אין פאַל מיט'ן אינדוס-טריעלער בראָמבערג. דערביי האָט דער-דעטעקטיוו אָפּען אַרויסגעזאָגט זיין פער-דאַכט געגען קאָמיסאַר.

— אונגלויבליך, ליבער רינגאַרט! — האָט דער פּאָליציי-קאָמענדאַנט אויסגע-רופען אויפשפּרינגענדיג פון אָרט — דער קאָמיסאַר איז אַ טיכטיגער און גע-ווייסענהאַפטער בעאַמטער. אייער בעשול-ד גונג איז דעריבער זעהר אונגלויבליך.

— און דאָך האַלט איך זי אונטער, די בעשולדיגונג! — איז רינגאַרט פעסט ביי זיך.

— רינגאַרט, ווען איהר זאָלט זיין גע-רעכט אין דעם פאַל, וואָלט עס געווען שרעקליך, אָבער ביטער וועט זיין, ווען איהר וועט אויף אַזאַ אונגערעכטען אופן האָבען חושד געווען אַזאַ געאַכטעטען בעאַמטען!

— איך בין מיט מיין זאַך פעסט, דער קאָמענדאַנט. איך בין נאָר געקו[illegible] אייך פערזענליך צו בעטען [illegible] אַז אין פאַל בראָמבערג זאָל איך [illegible] אַרעסטירען אַלע פערדעכטיגע אי[illegible] פעראַנטוואָרטליכקייט. וו לט איה[illegible] געבען די דאָזיגע פּאָלמאַכט אוי[illegible] טאָג מיט אַ נאַכט, קענט איהר [illegible] גרויט מאָרגען פריה זיך צו איב[illegible] גען, אַז מיין בעשולדיגונג איז [illegible] דיגע — האָט דער דעטעקטיוו ערנ[illegible] זאָגט.

— גוט, הער ר נגאַרט, איך וויל [illegible] וואַגיש נאָכקומען, איהר בעקומט [illegible] מאַכט, אָבער מאָרגען מיטאָג-צייט [illegible] רעט איהר זיך צו מיר און מיר [illegible] רעדען וועגען דעם — דאָס קו[illegible] קלערט דער פּאָליציי-קאָמענדאַנט.

— איך וויל צו אייך קומען, [illegible] מענדאַנט צו דער רעכטער צייט [illegible] רינגאַרט מסכים געווען — ראַ[illegible] אייך אין דר געגענדע פּאַלען אויך [illegible] פּאַניש מיטמיילען וועגען נאָנג [illegible] זאַך?

— געוויס הער רינגאַרט, אַפ[illegible] איך וועל זיין אין דער היים ביי [illegible] וואַט, זאָגט אין מיטען דער נאַ[illegible] האָט דער קאָמענדאַנט ייזאַגט, [illegible] נאַרט'ן אַבישעל צו בעאונרוהיגען [illegible] קייטטקייט.

אין אַ קורצע ווילע האָט [illegible] שוין געראַט אין זיין האַגר די גו[illegible] פּולמאַכט.

(דאָס ווייטערע קומט)

ענגלישע קאַפּיטאַליסטען ווילען מיטהעלפען סקאַסירן דעם באַנקראָט פון דער לאָדזשער האַנדעלס-באַנק

זיי האָבען ווייטער צוטרוי צום אַרעסטירטען דירעקטאָר גאַרדאַווסקי און פאַרלאַנגען ער זאָל זיך בעטייליגען אין די אונטערהאַנדלונגען

היינט ווערט פאַרענדיגט דער בילאַנס פון דער באַנקראָטירטער באַנק

מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, אַז די פֿערזאַמלונג פֿון די קרעדיטאָרען פֿון דער לאָדזשער האַנדעלס-באַנק, כּדי צו וועהלען קאַנדידאַטען אויף צײַטווײַליגע פֿאַרוואַלטער, וועט הײַנט דינסטאַג דעם 14. ד. ח. ווי ס'איז געווען בעשטימט, נישט פֿאָרקומען.

נעכטען האָבען די קוראַטאָרען פֿון דער אויפֿגעלאָזטער באַנק, אַדוו. אַנגער-שטײַן און סטעפֿאַן שטראָמײַער דער-לאַנגט אַ בּיטע צום האַנדעלס-געריכט מכּח פֿאַרלאַנגערען דעם קוראַטאָר-טער-מין, וואָס ענדיגט זיך דעם 17. אַפּריל, אויף ווײַטערדיגע 15 טעג.

אַלס מאָטיווען הערצו איז אָנגעגע-בען געוואָרען דער פֿאַקט, וואָס די פֿער-וואַלטונגען אָרגאַנען פֿון דער באַנקראָ-טירטער אינסטיטוציע, האָבען זיך גע-ווענדעט צו זיי וועגען פֿאַרלענגערן די רויע-צײַט פֿון קוראַטאָריום, ווײַל ס'איז דאָ אַ מעגליכקײַט צו בעקומען קאַפּי-טאַל אויף צו דעקען די פּרעטענזיעס פֿון די קרעדיטאָרען, דערונטער פֿון אַ סך קליינטען, וואָס האָבען אָפּגעשפּאָרו-נגען אין דער באַנק.

גלײַכצײַטיג מיט דער דערמאָנטער ווענדונג האָט דער ריכטער-קאָמיסאַר אַטמאַן אַנגעזאָגט אָפּגעגעבען אַ פֿאָר-שלאַג אין וועלכען ער שטיצט אונטער די שטעלונג פֿון די קוראַטאָרען.

דאָס האַנדעלס-געריכט האָט שוין בע-טראַכט דעם ענין אויף אַ דרינגענדער זיצונג, אויף וועלכער ס'איז בעשלאָסען געוואָרען נאָכצוקומען די בּיטע פֿון די קוראַטאָרען און פֿאַרלענגערן זייער רינסט צײַט אויף ווײַטערדיגע 15 טעג.

די פֿערזאַמלונג פֿון די קרעדיטאָרען וואָס האָט געזאָלט פֿאָרקומען הײַנט, ווע טמסתּמא פֿאָרקומען אין רינאָרדענט-לעכע טעג.

הײַנט וועט דעפֿיניטיוו שוין פֿאַרענ-דיגט ווערען דער ענדגילטיגער בּילאַנס פֿון דער באַנקראָטירטער באַנק. וועגען דעם בּילאַנס וועלען מיר שרײַבּען באַרי-בות אין מאָרגענדיגען נומער „לאָדזשער טאָגעבּלאַט“.

אין שײַכות מיט'ן קראַך פֿון דער לאָדזשער האַנדעלס-באַנק האָט מען אין די מאַסגעבּיגע קרײַזען, אַז דער הײַנטי-גע זונטאַג האָט אַרײַנגעבּראַכט אַ אונ-בּערינגטע ענדערונג אין דעם גאַנצען זאַך-צושטאַנד. די ענדערונג ווערט ער-קלערט דערמיט, וואָס קיין לאָדז איז ענדליך געקומען דער דעלעגאַט פֿון די ענגלישע באַנקירען, ה' האַוסמאַן, וואָס מיט זײַן בּעזוך לעגט מען האָפֿנונגען, אַז עס וועט געלונגען דורכצופֿיהרען אַ גינסטיגע סאַנאַציע פֿון דער האַנדעלס באַנק.

באַלד נאָכמיטאָג איז פֿאָרגעקומען אין פּאַלאַץ פֿון פּרעזעס בּידערמאַן אַ קאָנ-פֿערענץ צווישען דיר. האַוסמאַן און ד"ר שלאָסבּ פֿון אײַן זײַט און מעאָדאָר ענ-דער און ראָבּערט בּידערמאַן פֿון דער צווייטער זײַט.

ד פֿאָרשטעהער פֿון די לאָדזשער אַק-ציאָנערען האָבען זיך קודם כּל געווענ-דעט צום דיר. האַוסמאַן מיט אַן אָנ-פֿראַגע וועגען דער שטעלונג פֿון זײַנע זילמאַכט-געבער אין ענין פֿון דער לאָ-דזשער האַנדעלס-באַנק. דערבײַ האָבען די הויפּט-אַקציאָנערען פֿון דער לאָדזשער האַנ-דעלס-באַנק אונטערגעשטראָכען, אַז זיי ווילען פֿאַרמײַדען די גרעסטע געלדקרבּנות, כּדי אַרויסצוהעלפֿען די געפֿאַלענע אינ-סטיטוציע פֿון באַנקראָט.

דיר. האַוסמאַן האָט אין זײַן ענטפֿער ערקלערט די שטעלונג פֿון די ענגלישע באַנקירען צום באַנקראָט פֿון דער האַנ-דעלס-באַנק. די ענגלישע קאַפּיטאַליס-טען — שטעלט זיך אַרויס — האָבען חנם די באַנק איז ערקלערט געוואָרען אַלס באַנקראָט, נישט אויפֿגעהערט זיך צו אינטערעסירען זיך מיט דער ראָזי-נער אינסטיטוציע און זענען גרייט צו סאַנירען די באַנק. די ענגלענדער ווי-לע זמאַטעריעל שטיצען די פּוילישע אַקציאָנערען פֿון דער באַנק, כּדי מיט געמיינזאַמע מיטלען צו סקאַסירען דעם באַנקראָט.

די ענגלענדער — האָט ערקלערט דיר. האַוסמאַן — זענען ערשטוינט געוואָרען דערפֿון, וואָס דיר. גאַרדאַווסקי איז אַרעסטירט געוואָרען.

אָבער פֿאַר צוטרעטען צו וועלכע עס איז אונטערהאַנדלונגען ווילען די לאָנ-דאָנער באַנקירען וויסען, צי די פּוילישע גרופּע אַקציאָנערען, וואָס בּילדען אַ מער-הייט אין דער האַנדעלס-באַנק, איז אין אָרדנונג מיט'ן שטראָף-קאָדעקס, ד. ה. צי די ראָזינע אַקציאָנערען האָבען נישט קיין חלק אין די ענינים, צוליב וואָס עס זענען דורכגעפֿיהרט געוואָרען די אַרעסטען.

די לאָנדאָנער קאַפּיטאַליסטען ווײַסען, אַז אין דער צײַט ווען באַנק-דירעקטאָר איז געווען דער פֿאָרשטאָרבּענער שול-באַרסקי, האָבען אין דער אינסטיטוציע פּאַסירט זאַכען, וועלכע די פֿינאַנץ-מאַכט טאָרעלט ענערגיש. די ענגלענדער האַלטען אָבער, אַז הײַנט שטעלט זיך די זאַך פֿאָר בעסער און האַלטען, אַז די ראָזינע זינד זענען די זינד פֿון דיר. שולבּאַרסקי, וועלכער לעבּט שוין נישט.

צום סוף פֿון דער קאָנפֿערענץ האָט דיר. האַוסמאַן געבּעטען דעם ה' ענדער, אַז ער זאָל זיך בּעמיהען, אַז האַוסמאַן זאָל זיך קענען זעהן מיט דיר. גאַרדאַוו-סקי, און אַז דיר. גאַרדאַווסקי, וועלכער איז צום בּעסטען בעקאַנט אין אַלע מאַטעריאַלען און קען אויסגעצייכנט די סיטואַציע פֿון דער באַנק, זאָל זיך קענען בּעטייליגען אין די אונטערהאַנד-לונגען.

אונפֿערזוימט האָט ה' ענדער זיך גע-ווענדעט, הגם ס'איז געווען זונטאַג, צו דער פּראָקוראַטור מיט דער בּיטע אַרויס-צולאָזען צײַטווײַליג (נעגען קויציע) פֿון אַרעסט דעם דיר. גאַרדאַווסקי. די מאַכט האָט זיך צו דער בּיטע בּעציהען נינכ-טיג, אָבער קען דעציזיע וועגען דעם איז, מאַקע צוליב זונטאַג, נישט אָנגע-נומען געוואָרען. מ'האַלט אָבער פֿאַר מעגליך, אַז דיר. גאַרדאַווסקי וועט בּע-פֿרײַט ווערען נעגען ערבות כּאָטש אויף אַ קורצע צײַט, כּדי צו קענען אָנטייל-נעמען די אונטערהאַנדלונגען מיט'ן ענג-לישען באַנק-קאָנצערן.

פּראָקוראָר מאַרקאָווסקי איז אָבער אין אַ קעגענגעזעצטער מיינונג. די אָבּ-פֿאַר שטענדיגע פּאַצעדור, זאָגט ער, זעהט נישט פֿאָר אַזאַ צײַטווײַליגע בּעפֿרײַאונג פֿון אַרעסט. ס'איז דעריבּער אַן אויסגעשלאָ-סענע זאַך, אַז דיר. גאַרדאַווסקי זאָל איצט קענען בּעפֿרײַט ווערען.

• • •

פּרעזעס אַלפֿרעד בּידערמאַן, וועלכער געפֿינט זיך אין אויסלאַנד אויף קוראַ-ציע האָט מיט זײַן זוהן רודאָלף בּידער-מאַן בּעזאָרגט אַ בּריף צום ריכטער-קאָמיסאַר פֿון דער אויפֿגעלאָשטעטער פֿון דע האַנדעלס-באַנק, ה' אַמזעגבראַון. אין דעם בּריף זאָגט פּרעזעס בּידערמאַן, אַז דער ריכטער-קאָמיסאַר זאָל איהם מיטטיילען, צי זײַן אָנוועזענדהײַט אין לאָדז איז נויטווענדיג. אויב יאָ איז ער, פּרעזעס בּידערמאַן גרייט צו קומען קיין לאָדז, נישט קוקענדיג אויף זײַן שוואַ-כען געזונד-צושטאַנד.

• • •

בעלי-חובות פון דער לאָדזשער האַנדעלס-באַנק אָרגאַניזירען זיך

אַ גרופּע קרעדיטאָרען פֿון דער לאָ-דזשער האַנדעלס-באַנק האָט נעכטען אָפּ-געהאַלטען אַ פֿערזאַמלונג, אויף וועלכער עס איז אויסגעקליבען געוואָרען אַ שטענ-דיגע קאָמיסיע, וואָס איהר אויפֿגאַבּע וועט זײַן אויסצואַרבּעטען אַ פּלאַן פֿון אָנּ פֿאַמאָהנען די חובות.

די קאָמיסיע וועט טפּאָדערן צו רעווי-דירען דעם בּילאַנס און די בּיכער פֿון דער באַנק דורך געשוואוירענע בּוכהאַל-טאָרען פֿון דעם לאָדזשער האַנדעלס-גע-ריכט.

אַרום ווילענסקי-סקאַנדאַל אין לאָדז

אַ מעשה מיט אַ ווינש-פינגערל און בעליידיגטע שטאָט-טאַטעס

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן ווילע-נסקי סקאַנדאַל האָבען מיר נעכטען בּעקומען אַ בּריף פֿון לאַוניק קוק, וועל-כער האָט ספּעציעל איבּערגעריסען זײַן אורלויב און געקומען קיין לאָדז, כּדי צו נעמען אַ וואָרט אין דעם פּלאָנטער, וואָס איז פֿאַרוויקעלט געוואָרען דורך ד"ר ווילענסקי'ן און חברים.

אין זײַן בּריף דערצעהלט לאַוניק קוק, אַז גאָרדעם ווי ער האָט זיך גע-ווענדעט צו פּרעזו. זשעמיענצקי און דער לעצטער האָט איהם ערקלערט, אַז ד"ר ווילענסק'ס בּעשולדיגונג נעגען די „2 לאַוניקעס“ קענען אויך שאַטן זײַן צו איהם, איז ער געצוואונגען צו ערקלערען עפֿענטליך אין וואָס עס האַנדעלט זיך.

ער דערצעהלט דערבּײַ אַ מעשה מיט עפּעס אַ פּלאָמקעלע וועגען דעם, אַז ד"ר ווילענסקי האָט אַ הם מאַראַיאַהרען בּעת ער האָט פֿאָרטרעטען דעם שטאָט-פּרעזידענט אַרויסגערופֿען און איהם איבּערגעטעבען אין דער אָנוועזענהײַט פֿון צוויי מאַגיסטראַט מיטגלידער און 2 שטאָטיש בּעאַמטע, אַז אַ געוויסער מאַג טטראַט בּעאַמטער זאָל האָבען הער-צעהלט בּשם אומרו וואָס דאָס געהערט פֿון אַ לאָדזשער יובּילער, אַז אַ אונטער-נעמער וואָס אַרבּעט פֿאַר'ן מאַגיסטראַט האָט בּעשטעלט אַ פֿינגערל אַלס מתּנה פֿאַר לאַוניק קוק.

ער, לאַוניק קוק האָט אויפֿ'ן אָרט פּראָטעסטירט נעגען דעם און אַפֿילו געוואָלט פֿערפֿיהרען אַ פּראָצעס נעגען רכילות, אָבער די מאַגיסטראַט מיט-גלידער האָבען איהם אָפּגערעדט דערפֿון אַני-ווענדיג, אַז די בּעשולדיגונג שטיצט זיך בּלויז אויף אַ פּלאָטקע און האָט נישט אונטער זיך קיין שום פֿאַקט מיט בּעווײַז.

אויף לאַוניק קוק'ס פֿאָדערונג איז דער דערמאָנטער אונטערנעמער אַפֿילו גערופֿען געוואָרען אין מאַגיסטראַט וואו ער האָט ערקלערט, אַז ער האָט טאַקע בּעשטעלט אַ פֿינגערל אָבּער גאָר פֿאַר זײַן אייגען ווײַבּ...

שפּעטער אַז פּרעז דענט זשעמיענצקי איז צוריקגעקומען פֿון אורלויבּ האָט ווידער לאַוניק קוק איהם דערצעהלט וועגען דער מעשה. דערויף האָט דער לעצטער געענטפֿערט, אַז ער האָט שוין וועגען דעם איבּערגערעדט מיט ד"ר ווילענסקי'ן און זיי האַלטען, אַז עס איז נישט כּדאי צו רעדען וועגען דעם, מחמת דאָס איז נאָר אַ ווילדע פּלאָטקע.

צום סוף דראָהט לאַוניק קוק די רכי-לות-פֿערשפּרײַטער, אַז ער וועט זיי צו-צידען צו פֿעראַנטוואָרטליכקייט.

מיר האָבען נישט קיין ספֿק נישט צו גלייבּען דעם לאַוניק קוק, אָבער דאָך איז עס מאָדנע וואונדערליך, וואָס אויף איינמאָל האָבען זיך אַ שאָט געטאָן אַזוי פֿיל פּלאָטקעס אויף די שטאָט-טאַטעס.

רעפעראַט פון ד"ר עלענבערג.

היינטיגען מיטוואָך וועט ד"ר ז. עלענבערג לייענען אין לאָקאַל פון „וויזאַ“ אַ רעפעראַט וועגען פראָבלעם פון דער יודישער עמיגראַציע אין איצ-טיגען מאָמענט“.

א שוידערליכער סוף פון א לינקער ליבע

געליבטע גיסט אָפּ איהר בעווייבטען חתן מיט זאַלץ-זויערע

(§) אויף בזשעזשינער 86 האָט נעכ-טען זיך אָפּגעשפּילט אַ גרוילענדע לי-בעס-דראַמאַ. דער פֿאַבּריקס-מייסטער ראָמאַן סאָס, האָט געהאַט אַ פֿרוי מיט אַ קינד. אָבער אַלע האָבען איהם בּע-טראַכט פֿאַר אַ קאַוואַליר. ער האָט גע-פֿירט אַ ליבּע מיט דער 21-יעהריגער שפּולערקע עמע ניקיעל. ער האָט צוגעזאָגט מיט איהר חתונה צו האָבען. דער ראָמאַן צווישען דעם בּעווייבּטען מיט דער שפּולערקע האָט אָנגעהאַל-טען אַ פּאָר חדשים. ווען זי האָט זיך אָבער דערוויסט, אַז ער איז אַ בּעווײַבּ-טער, האָט זי בּעשלאָסען זיך נוקם צו זײַן אין איהם. דעם נקמה-אַקט האָט זי נעכטען אויסגעפֿיהרט. אָפּוואַרטענ-דיג סאָס'ען אויף די טרעפּען אין הויף וואו ער וואוינט, און אַז ער איז אָנגע-קומען האָט זי איהם אָפּגעגאָסען דאָס פּנים מיט זאַלץ-זויערע. אויף זײַן גע-שריי זענען זיך צוזאַמענגעלאָפֿען שכנים וועלכע האָבען אַלאַרמירט די פּאָגאָ-טאָוויע. בּײַ סאָס'ן איז אויסגעבּרענט געוואָרען אַנ'אויג.

אונבעקאַנטע פרוי צושניטען געוואָרען פון א צוג

נעכטען 6 אינדעפּענדענסע איז אויפֿ'ן בּאַהן-פּלאַנט בּײַ נאָוואָ-קאָנטנא - גאַס פֿאָרגעקומען אַ שרעקליך אונגליק.

אַ משא-צוג, וואָס איז געגאַנגען פֿון קאַלושקי קיין לאָדז, האָט איבּערגע-פֿאָהרען אַ פֿרוי פֿון עטליכע און 30 יאָהר. איהר נאָמען איז נישט פֿעסט-געשטעלט געוואָרען. די רעדער פֿון צוג האָבען בּײַ דער פֿרוי אָפּגעשניטען דעם רעכטען פֿוס און האַנד, ווי אויך די פֿינגער פֿון דער לינקער האַנד. די אונבּעקאַנטע איז אומגעקומען אויפֿ'ן אָרט.

עס ווערט געפֿיהרט אַנ'אויספֿאָרשונג, צי מיט דער אונבּעקאַנטער האָט פּאַ-סירט אַנ'אומגליק, אָדער זי איז בּע-גאַנגען זעלבּסטמאָרד.

10 יאָר שווערע תפיסה פאַר א מאָרד

(§) יוזעף בּאַנאַשאַק איז דעם 2. פֿעבּרואַר די 2 בּיינאַכט צוגעגאַנגען אויף אַנדזשעיאַ גאַס בּיים הויז 30 צו די שאָפֿערען גאַלעצקי, גיזנער און צום דראָשקאַרזש יצחק ראָזענבּערג און האָט אָנגעהויבּען מיט זיי אַ געשפּרעך. אינ-צווישען איז אָנגעקומען אַ געוויסער זאַגניסקי, וועלכער האָט זיך אַרײַנגע-מישט אין שמועס. בּאַנאַשאַק'ן איז זאַ-ניסקי נישט געפֿעלען געוואָרען. ער האָט זאַגניסקי'ן דערלאַנגט אַ מעסער אין דער זייט אַרײַן. דער בּעפֿאַלענער איז אַנידערגעפֿאַלען אַ טויטער. בּאַנאַ-שאַק איז אַרעסטירט געוואָרען. נעכטען איז ער פֿער'משפּט געוואָרען אויף 10 יאָהר שווערע תּפֿיסה.

אויסגעלעדיגט די וואוינונג פון בעלגישען קאָנסול אין לאָדז

(§) אויף נאַרוטאָ 13 וואוינט דער בּעלגישער קאָנסול אין לאָדז. אַ פּאָר טעג פֿאַר פּסח איז דער קאָנסול שאַפּיוס אַרויסגעפֿאָהרען קיין וואַרשאָ צו קרובים. די וואוינונג איז צוגעשלאָסען געוואָרען.

נעכטען האָט דער סטרוזש בּעמערקט ווי די טיר פֿון קאָנסול-דירה איז אָפֿען און אין שטוב הערשט אַנ'אונאָרדנונג. ער האָט וועגען דעם געמאָלדען דער פּאָליציי, וועלכע האָט אינטערגענומען אַנ'אויספֿאָרשונג.

די גנבים האָבען אַרויסגענומען אַלץ, וואָס האָט זיך נאָר געלאָזט אַרויס-טראָגען. די הויך פֿון די שאָדענס זע-נען נאָך נישט בּעשטימט, ווײַל דער בּעלגישער קאָנסול איז נאָך נישטאָ אין לאָדז. די אויספֿאָרשונג דויערט.

אוואַנטורע אין באַלוטער שעכט-הויז

(§) אין בּאַלוטער שעכט-הויז קומען פֿאָר זינט אייניגע טעג אוואַנטורעס צו-ליבּ דעם, וואָס אַ געוויסער אייזיק זאַ-זשעווסקי האָט מיט אייניגע טעג צוריק שטאַרק צושלאָגען דעם פֿליישער-אַרבּיי-טער יצחק קנאָפּף. דער לעצטער איז פֿון זאַזשעווסקי'ס אַ קלאַפּ מיט אַ הענ-טעל פֿון אַ קצבי'ש מעסער אַרויסגעפֿאַ-לען אויף אַ געשאָכטענער בּהמה און דערנאָך האָט זאַזשעווסקי נאָך צוגעקאָ-פּיעט קנאָפּף'ען אין האַריץ אַרײַן.

אין אַ בּעוואוסטלאָזען צושטאַנד איז קנאָפּף אָפּגעפֿיהרט געוואָרען אַהיים מיט אַ געשוואָלענעם קאָפּ. זײַן געזונד צו-שטאַנד איז בּעדראָהט צוליבּ די שווערע קלעפּ אין האַריץ אַרײַן.

צווישען די שעכטער אַבּייטער האָט דער פֿאַל אַרויסגערופֿען אַנ'אויפֿרעגונג נעגען זאַזשעווסקי'ן.

פון ספּאָרט-לעבען

צוזאַמענפאָהר פון „מכבי“-וועלט-פערבאַנד לאָדזשער קרייז

זונטאָג איז אין לאָקאַל פֿון „קדימה“ פֿאָרגעקומען דער צווייטער צוזאַמענ-פֿאָהר פֿון „מכבי“-וועלט-פֿערבּאַנד (לאָד-זשער קרייז) אין וועלכען עס האָבען אַנטייל גענומען פֿאָרשטעהער פֿון 15 ספּאָרט קלובּען פֿון זגערזש, פּאַביאַניץ, לאַסק, טושין, רודאַ-פּאַביאַניץ, זדונסקאַ-וואָלאַ, שעראַדז, און פֿון לאָדז: „בּר-כּוכבא“, „הכח“, „חשמונאי“, „טרומפּ-פּעלדאָר“, „יוטשענקאַ“, „החלוץ-המרכּזי“ און „חוג-אחדות“.

די וואַרשאָווער עקזעקוטיווע האָט רעפּרעזענטירט דער פּרעזעס פֿון „מכבי“ וועלט-פֿערבּאַנד אינזש. ז. בּוסעצקי.

נאָך דעם בּעריכט פֿון דער לאָדזשער עקזעקוטיווע האָט זיך ענטוויקעלט אַ לאַנגע דיסקוסיע. צום סוף איז אייג-שטימיג אויסגעדריקט געוואָרען צוטרוי דער עקזעקוטיווע.

אין די נייע עקזעקוטיווע זענען אויס-געוועהלט געוואָרען: פּרעזעס — דר. זילבּערשטראָם, סעקרעטאַר — קאָפּלאָ-וויטש, מיטגלידער: אינזש. סודראַנסקי אינזש. זשעלינסקי, דר. פֿרידמאַן, סע-גאַל, אינזש. ווײַנבּערג, ציגלער מ. און דיר. לובּראַניעצקי.

צווישען די פֿערשידענע אָנגענומענע פֿאָרשלאָגען איז בּעשלאָסען געוואָרען אײַנצואָרדנען אין ל"ג-בעומר אַ ספּאָרט טאָג פֿון „מכבי“-וועלט-פֿערבּאַנד.

חנוכּת-הבית אין „קדימה“

נאָך 7 יעהר וואַנדערונג האָט דער סימפּאַטישער יודישער ספּאָרט קלובּ „קדימה“ שבת געפֿייערט די ערעפֿנונג פֿון אייגענעם לאָקאַל, וועלכער געפֿינט זיך אויף גדאַנסקאַ 40.

אין די פֿייערונג האָבען אָנטייל גע-נומען פֿאָרשטעהער פֿון אַלע יודישע און נישט יודישע ספּאָרט קלובּען, פּרע-סע און קרייז-פֿערבּאַנדען.

די געסט בּעגריסט דער פּרעזעס פֿון „קדימה“ אינזש. ווײַנבּערג און לאַדענט אײַן דעם ראַטמאַן פֿײַן איבּערצושניי-דען דעם סימבּאָלישען בּאַנד. נאָך די פֿייערליכע צערעמאָניע קומט פֿאָר אַ בּאַנקעט און בּײַ אַ גלעזעל משקה ווע-רען געהאַלטען טאָאַסטען צום סוף שרייבּען זיך די געסט אײַן אין גאָל-דענעם בּוך.

קליינער פעליעטאָן

וואו נעמט מען א געלען!..

אין לאָדז טוט זיך חושך. יודען לוי-פֿען אַרום מיט די שפּאָר-בּיכלעך פֿון דער באַנקראָטירטער לאָדזשער האַנדעלס-באַנק. יודענעס לויפֿען צו רבּיים און נעבען אָן „קוויטלעך“. כּלה'ס רייסען קבֿרים, אַנדערע געהען צו אַדוואָקאַטען. וואָס איינער לויפֿט אַנדערשוואו. מ'זוכט אַ רעטונג. די סיטואַציע פֿון די געלי-טענע דערמאָנט אין דער מעשה מיט יענעם וואַלד-סוחר:

אַ רייכער וואַלד-סוחר האָט געהאַל-טען בּיים שטאַרבּען. פֿיהלענדיג, אַז ער האַלט שמאָל, האָט ער צוגערופֿען דעם זוהן און איהם געזאָגט:

הער אויס מיין זוהן, וואָס איך זאָג דיר אין די לעצטע מינוטען פֿון מײַן לעבּען: טאָמער וועסטו האָבען אַ סכסוך מיט אַ געלען, זאָלסטו דיר נעמען צו הילף אַ צווייטען געלען.

אין אַ צייט אַרום איז דער זוהן גע-וועזען ווייט פֿון דער היים. ס'איז איהם אויסגעקומען צו בּלייבּען שבת אין דער פֿרעמד. געהאַט האָט ער בּײַ זיך אַ גרויסע סומע געלד. וואָס טוט מען שבת מיט'ן געלד? האָט כּען איהם גע'עצה'ט, דאָס געלד אָוועקצולעגען בּיים נגיד פֿונ'ם שטעטעל. האָט ער טאַקע אַזוי געטאָן.

שבת צו נאַכט, נאָך הבדלה, קומט דער יוד אַרײַן צום נגיד: גיט וואָך ר' יאָסעל!

אַ גוט יאָהר — ענטפֿערט איהם אָפּ דער נגיד — וואָס ווילט איהר זאָגען עפּעס נוטעס?

איך פֿאָהר שוין אַ היים, האָט דער יוד געענטפֿערט.

נו, טאָ פֿאָהרט אייך געזונדערהייט — האָט דער נגיד געענטפֿערט.

איך וויל דאָך אָבּער דאָס געלד.

וואָסערע געלד? וואָסערע חרוסת? האָט דער נגיד זיך געמאַכט תּמ'עוואַטע. וואָס הייסט? — איז דער יוד אַרויס פֿון די כּלים; נו, מײַן געלד, וואָס איך האָב בּײַ אייך אײַנגעלעגט.

גנענדעל! — האָט דער נגיד געשרו-פֿען זײַן ווײַבּ, — וואַרף איהם אַרויס, דעם משוגענעם.

דאָ האָט זיך ערשט דער יוד בּעזי-נען. דער נגיד איז דאָך אַ געלען. ער האָט זיך דערמאָנט אין זײַן טאַטענ'ס צוואה, אַז אויבּ ער וועט האָבען אַ סכסוך מיט אַ געלען, זאָל ער נעמען צו הילף אַ צווייטען געלען, האָט זיך דער יוד געלאָזט איבּער דער שטאָט זוכען אַ געלען, און אויף צו להכעיס איז אין גאַנצען שטעטעל נישט געווען קיין געלער אויף אַ רפֿואה.

דערזעהט דער יוד פֿון דער ווייטען אַ דרענדע און צו זײַן גליק זיצט דאָרט אַ יוד מיט אַ לאַנגער, בּרייטער געלער בּאָרד.

אַ גליקליכער פֿון דעם צופֿאַל, לויפֿט דער וואַלד-סוחר צו צו דעם געלען „מלאך“, און דערצעהלט איהם איהם די גאַנצע מעשה פֿון „א“ בּיז „ת“.

גוט, האָט דער געלער געזאָגט. און נאָך אין זעלבּען טאָג איז דער יוד מיט דער געלער בּאָרד געזעסען בּיים געלען נגיד.

— ר' יאָסעל, האָט דער צווייטער געלער געזאָגט צום נגיד, — איך האָב פֿאַר אייך אַ געשעפֿט.

„מהיכא תּיתא“ — האָט דער געלער נגיד געענטפֿערט, — צו פֿערדינען געלד בּין איך שטענדיג גרייט.

— הערט מיך אויס, ר' יאָסעל, האָט דער געלער נומ. 2 געזאָגט: איך האָבּ בּעקומען אַ פּאָדריאַד אויף האָלץ פֿאַר'ן „וואָיסק“. היות, ווי איך בּין איצט פֿערנומען מיט אַנדערע גרויסע עסקים. איך גרייט מיך אַוועקצופֿאָהרען מחוץ-לאָרץ, וויל איך צו דעם פּאָדריאַד צו-נעמען אייך פֿאַר אַ שותּף. איך בּין גרייט אייך טאַקע שוין איצט אַרײַנצו-געבּען אין שותּפֿות גאַנצע טויזענד קערבּ-לעך — בּײַ אייך וועט דאָך זײַן קוי-ראַנט — אמת?

אַלץ הייסט? האָט זיך דער געלער נגיד אַ גלעט-געטאָן בּײַ דער געלער בּאָרד. אָט, נאָט! האָט ער אויפֿגעמאַכט די אײַזערנע קאַסע-שאַנק. דאָ ליגען בּײַ מיר משכּנות'ער. נדנים. אָט האָט מיר ערשט דעם פֿרייטאָג אַ פֿרעמדער יוד אַרײַנגעגעבּען פֿינף הונדערט קאַר-בּען צו בּעהאַלטען.

אַ גוטען אָוונד, ר' יאָסעל, איז בּײַ די ווערטער אַרײַנגעפֿאַלען דער וואַלד-סוחר, איך בּין געקומען נאָך מײַן געלד!

העַ... העַ... אייער געלד? שוין. איין מינוטעלע, צו יעדער צייט בּע-קומט איהר אייער געלד. ער האָט איהם אויפֿגעציילט דאָס געלד, און דער וואַלד-סוחר איז אַוועק אַ צופֿרי-דענער, וואָס גאָט האָט איהם צוגעשיקט אַ גוטען מלאך און דער געשטאַלט פֿון אַ געלען יוד.

אַז דער יוד איז אַרויס, זאָגט דער געלער נגיד צו דעם צווייטען געלען: נו, ווייפֿיל, אַ שטייגער גיט איהר עס אַרײַן אין שותּפֿות?

ווער מיר שותּפֿות? וואָסערע מיר חרוסות? איך האָבּ נאָר געוואָלט אַרויס-קריגען דאָס געלד, וואָס איהר האָט געהאַפּט אַראָפּצושלינגען פֿון דעם יוד.

איצט, בּעת דער מהומה מיט דעם באַנקראָט פֿון לאָדזשער האַנדעלס-באַנק, קומט אויפֿ'ן געדאַנק די מעשה מיט די צוויי געלע, און מיט דער צוואה פֿון דעם וואַלד-סוחר, — אפֿשר וואָלט אויך איצט געקומען עפּעס אַזאַ חכם, וואָס זאָל קענען דאָס געלד אַרויסבּע-קומען פֿון דער לאָדזשער האַנדעלס-באַנק?

וואו נעמט מען איצט אַ צווייטען געלען? ל.

אַב-נעט.

פּערשאַלטען בלוט

גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער היינטיגער צייט

(197 פאָרזעצונג)

— נו, דאָס וועט איהר אַזוי שנעל נישט טון, מיין ליבער הער, — האָט דער אויסוואורף גע'חוזק'ט. — זעהט איהר, איך מאַך מיר נישט קיין סך פון אייערע שווערע ווערטער. אָבער איך און אייער פאָטער וועט עס זיין זעהר אונאַנגענעהם, ווען איך וועל דערצעהלען, וואָס פאַר א שמיקלעך אַרבייט איהר האָט מיר בעפוילען צו טון.

עדגאַר האָט געקריצט מיט די ציין. ער האָט איינגעזעהן, אַז ער איז פולשטענדיג אין דער מאַכט פון דעם דאָזיגען מאַן.

— איך וועל רעדען מיט מיין פאָטער, — האָט ער געענטפערט.

— זעהר גוט. זעהר גוט. איהר וועט דאַך מיך פער-טיידיגען פאַר אייער פאָטער. נישט אמת?

— איהר וועט קריגען דאָס, וואָס איהר פערלאַנגט. אָבער ווער וועט אונז דעמאָלט גאַראַנטירען, אַז איהר וועט האַלטען אייער וואָרט און שווייגען איבער אַלעם?

— איהר האָט רעכט, הער גראַף. אָפער קיין שום גאַראַנטיע קענט איהר נישט האָבען, — האָט ריינהאַרד געענטפערט.

די דאָזיגע חוצפּה האָט עדגאַר'ן נאָך מעהר אויס-גערעגט.

— איך בין נישט אַזוי שלעכט, ווי איהר מיינט, — האָט ריינהאַרד געזאָגט, — אַזוי לאַנג ווי איהר וועט מיר צאָהלען קענט איהר פולשטענדיג זיכער זיין אין מיר.

— ווילט איהר נישט זיך צופרידענשטעלען מיט אַן איינמאָליגער סומע? — האָט עדגאַר געפרעגט.

— עס ווענדט זיך, וויפיל איהר ווילט געבען.

— וויפיל פערלאַנגט איהר? — האָט עדגאַר געפרעגט מיט צאָרן.

— זעהט איהר. איך שטרעב צו לעבען פון צינזען, ווערען אַן'עלעגאַנטער הער און אויפהערען עמיצען צו בע-לעסטיגען. נאַטירליך וועל איך אייך דעמאָלט לאָזען צורוה. דעמאָלט קען איך אייך שוין נישט מעהר. איהר דאַרפט נישט מורא צו האָבען. אָבער איהר מוזט מיר געבען א גרע-סערע סומע אָפּפערטיג געלד.

— איהר זענט א פּרעכער לומפּ! — האָט עדגאַר אַרויסגעפּלאַצט.

— יאָ, מיין ליבער הער. איך מיין, אַז איך גלייך מיך אויס מיט אייך און אייער פאָטער.

— אומפערשעמטער! לאָזט איצט צורוה מיך און מיין פאָטער.

— ניין, ניין, דאָס געהט נישט. איהר רופט מיך כסדר מיט דעם טיטעל לומפּ און דאַך איז אייער פאָטער דער גרעסטער לומפּ פון אונז דריי.

— מענש! ברענגט מיך נישט אַרויס פון געדולד. איך דערשיס אייך ווי א הונד!

עדגאַר איז געווען נאָהענט אויסצופיהרען זיין דראָהונג. ער האָט זיך געכאַפּט פאַר'ן רעוואָלווער.

— בעזינט זיך, הער אַפיציר! לאָזט די זאַך איבער! — האָט ריינהאַרד אויסגערופען און זיך צוריקגעצויגען דורך די טיר.

— געהט! אָבער איהר זאָלט מעהר נישט וואַגען זיך צו ווייזען פאַר מיינע אויגען! מיין געדולד פּלאַצט שוין! — האָט עדגאַר אויסגעברומט.

— גוט, איך קום נאָך אייער וואונש. איך וועל זיך נאָך מוזען ווענדען צו אייער פאָטער. אָבער איך זאָג אייך פאָראויס, אַז אייך וועט דאָס נישט הנאה-טון.

— געהט, געהט, איך וויל פאַר אייך מעהר קיין וואָרט נישט פערלירען.

— אַהאַ, עס געפעלט מיר זעהר. איך האָב נאָך א גרויסע נייעס פאַר אייך, נאָר אויב איהר ווילט מיט מיר מעהר נישט רעדען, טאָ מוז איך דאָס וויכטיגע פאַר מיר בעהאַלטען. נאָר מעגליך, אַז איך וועל דאָס דערצעהלען אייער פאָטער, ער לאָזט גיכער צו זיך רעדען, ער דאַרף אויך ביי מיר אָפּקויפען וויכטיגע פּאַפּירען. איך מיין דער-מיט צוזאָגען, אַז אויב ער וועט דאָס טון, וועט עס זיין א גרויס גליק פאַר אייך.

— פאַר מיר? — שטוינט עדגאַר.

— יאָ, הער גראַף ריינפעלד. אין מיין בעזיץ געפינען זיך פּאַפּירען, ווען דאָס געריכט זאָל זיך בעקענען מיט זייער אינהאַלט, וואָלט איהר געקענט אַראָפּגעוואָרפען ווערען פון אייער הויכער מדרגה.

עדגאַר האָט נישט געוואוסט, וואָס ער זאָל טראַכטען וועגען די ווערטער, וואָס ער האָט נאָר וואָס געהערט. איבע-ריגענס האָט ער אויך גאָרנישט געהאַט צו ענטפערן.

— איהר האָט געוויס געהערט, הער גראַף, אַז באַ-ראָן דאַלמאַר האָט אַרויסגעצויגען פון וואַסער א מענש? — האָט ריינהאַרד געפרעגט.

עדגאַר האָט זיך צוזאַמענגעקאָרטשעט פון דער פראַגע.

— איך האָב געהערט. אָבער ווי קומט איהר איצט צו דערמאָנען דעם דאָזיגען פאַרפאַל?

— זעהר איינפאַך, פערעהרטער גראַף ריינפעלד. איך וויל נאָר אייך אַנטפערטרויען, אַז איך האָב פון אייער פאָטער בעקומען אַן'אויפטראַג יענעם מאַן אויפצווזוכען.

(פאָרטזעצונג קומט).

אַכטונג יודישע קהלות און רבנים! ערפילט אייער געזעלשאַפטליכען חוב!

שיקט צו די אויסגעפילטע אנקעטע-בויגענס פון דער דעמאָגראַפי-סטאַטיסטיק פון „טאָז".

קינא

ZACHĘTA

זגיערזשער-גאַס 26.

פון 13-טען אַפּריל און ווייטערדיגע טעג!

הערליכער דאָפּעלט פּראָגראַם!

1 בילד: מאָנומענטאַלער פילם פון לעבען פון אינדיען פול מיט עמאָציעס א. ג.

„דאָס האַרץ פון מאַהאַראַדזשאַ"

אין די הויפּטראָלען:

Joohne Kean, Gillian Dean i Jan Kucharski.

2. בילד: אַ דראַמע אויפ'ן פּאָן לויט דער ערצעהלונג פון גאַבריעלאַ זאַפּאָלסקאַ א. ג.

„פּאָליצמייסטער טאַגיעוו"

אין די הויפּטראָלען:

Bogusław Samaorski, Nora Ney i Zbyszko Sawan.

אויסגעצייכנ. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפּאַנסקי אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ-מיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג. פּרייזען ערמעסיגט. דער זאַל איז גוט געהייצט.

א בשורה טובה

פאַר עלטערן, וואָס זייערע קינדער לערנען אין פּאָווסעכנאַ שולען.

די לייטונג פון בעוואוסטען אָרטאָדאָקסישען נאָכמיטאָג-חדר פאַר קינדער, וואָס לערנען אין פּאָווסעכנע שולען, מאַט בעקאַנט דאָס נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט ווערט דאָס חדר פולשטענדיג רעאָרגאַניזירט אין פּערפעקטקאָסט אויף אַלע געביטען פון לימודים קודש ס'ווערט געלערנט דורך מלמדים ספּעציאַליסטען עברי, חומש' רש"י תנ"ך משניות) גמרא אַ פערגרעסערטער קורס פאַר העברעאיש (רעדען און שרייבען, אויך יודישע בריף זעלבסט צוזאַמענשטעלען, צוליב'ן קריזיס הנחה-פּרייזן

פּלאַץ וואָלטשאַנסקי (נייע שטאָט) 6

קווער אָפיצינע. איינשרייבען קען מען זיך. טעגליך פון 2 ביז 7 אָוונד

דער עלעגאַנטסטער

פּריזיר-אַנשטאַלט

פון פּוילישען מאַנטשעסטער

Szwarc i Jabłoński

מאַניושקי 2, טעל. 128-86

ПОРАDNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער. קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערווען-קראַנקהייטען.

קוראַרין לאַמפּ-עלעקטרישע הייל-מאַשינעס-קאַבינעט

טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונד

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג

בעזונדערע וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

צו די ה"ה גנבים

זונטאָג ביינאַכט האָט מען אַרויסגע'גנב'עט פון שוהל „עזרת אחים" זאַוואַדזקאַ 21 צוויי טליתים און 10 פּאָר תפילין, 10 זשאַרובקעס, א לאַנג ווייס טישטוך, 5 האַנדטיכער און 2 פּאָר פּאָרהענגלעך. די ה"ה גנבים ווערען געבעטען אָפּצוגעבען געגען בעלוינונג שרודמיעסקאַ 4 (צעגעלניאַנאַ 33) צו ה' ה. הענדעלעס עוועג-טועל פערשטענדיגען זיך טעלעפ. 141-07 פון 11 ביז נאָכמ. — דיסקרעציע געזיכערט.

אַקצ. געז.

פון ביינוועלע אויסאַרבייטונגען

ס. ראָזענבלאַט

אין לאָדז, קאַראָלאַ 36

(מאָסע פון „אופּאַדלאָשטש")

נעמט אָן סחורות צו בלייכען, פאַרבען, דרוקען און אַפּרעטורען.

ס'איז ערעפענט געוואָרען

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּעטריקאָווער 90 טעל. 221-72

נעמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוו עקס אָפּעראַציע א.אַז.וו.) ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9—1 און פון 4—7.30 אָוונד.

טוך- און קאָרט-לאַגער

Sz. Maroko

לאָדז, נאַוואָמיעסקאַ 2 №

פראָנט 1-טער שטאָק, טעל. 15948.

עמפּפעהלט צום פריהלינג און זומער-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און הערען-שטאָפען.

ביטשריפטען

אַקטען, ירושות, עצות

ערלעדיגט ביוראָ

זאַמעק, פּאַמאַרסקאַ 19

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך, אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום ילך בטח ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאָלסטו נאָר קומען אין ביוראָ

פון **ד. מאַנעלאַ**

וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף פּיעטריקאָווער 17, לינקע אָפיצינע פּאַרטער, טעל. 124-95

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאַוזולעס זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, יעגען דירות אין אורזשאָנד רעזשימעטשי. ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. בענ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט אין משך פון 24 שעה.

מיט אַכטונג ד. מאַנעלאַ,

פּיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אַנגעוועהטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17

2-טער הויף פּאַרטער

דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79. וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען איז משך פון 24 שעה. אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רע-קורסען וועגען פּענסער, וויזעס אין קאָ-מיסאַריאַט-זשאַנדו, וועקסעל-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרייזן. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצן אינטערציזיעס. אַקטען, דאַראָווימנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, עוועג-טועל מיט אַנ'אַדוואָקאַט.

די איינציגע טאָכטער

פון **ישראל מאַנעלאַ**

2-טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי - „געבאַקענע" מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פּאַרטער

טעלעפאָן 148-79

פּלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka) m. 10, tel. 170-37

נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 געוו. אַסיסטענט ביי מיסטער עלעמאַן (הינער-אויגען אַנשטאַלט אין ווינדאָן) ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען אָן האַרנהויט ווי אַריינגעוואַקסענע נעגעל אָהן שמערצן.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

צעגיעלניאַנאַ 86

טעלעפאָן 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנק-הייטען און מענער-שוואַכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען. נעמט אָן פון 9—2, און פון 5—9 אָוונד. בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med.

Józef Szmerłowski

אַקושער - גינעקאָלאָג

Piotrkowska 17 telef. 107-13

נעמט אָן פון 3 — 5 און 7 — 8 אָוו.

„לאָדזשער טאָגעבלאַט"

לייענט דאָס

Zaginęło

zaliczenie pod № 192 na sumę zł. 174.60 ekspedycji firmy E. Karpowski w Łodzi przy ul. Zielonej 6a. Niniejsze zaliczenie unieważnia się. Zwrócić p. A- Lisnerowi Piotrkowska 28.

אַ פּאַבריקס-לאָקאַל

ווערט געזוכט

פּאַרטער אין צענטרום פון שטאָט מעגליך אויף נאָהענט פון צענטר.— פּערמיטלער געוואונשען. אָפּערטען אָפּצוגעבען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט" אונטער .P. P

2 Milchziegen

zusammen oder einzeln zu verkaufen.

Anfragen:

Kilińskiego 121 beim Wächter.

אַ געוועלב

מיט אַ שטוב זאָפאָרט איבערצוגעבען צו ער-פאַהרען נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 53 אין גאַלאַנטעריע געוועלב. 1673

איך זוך צו קויפן

1000 קינדער-אַנציגלעך צום ווידער-פערקויף. אָפּערטען מיט מוסטערן, בעדינגונגען און די אויסערסטע פּרייזען, פראַנקאָ בריסעל, בעלגיען פער עקספּרעס צוצושיקן אויף פאָלגענדע אַדרעס:

Mr. Stevens, Grossiste, 41 Avenue Clémenceau Bruxells.

פּוילישע שפּראַך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך א קורצער צייט

חמכאַדניאַ 29, וו. 3.

אַ קאָלאָניאַל-געוועלב

מיט אַ שטוב 2 שעהנע שויפענסטער אין אַ גוטען פּונקט ביליג פון זאָפאָרט צו פערקויפען צוליב'ן טוישען פון געשעפט. צו ערפאַהרען לאַגיעווניצקאַ 30 אין געוועלב.

קראַנקע

קענען קורירט ווערען דורך א ערשטקלאַסיגען מבקר, וועלכער בעזיצט די אָפיציעלע מעדיצין. ווי אויך די האָמעאָפּאַטישע. צו בעשטעלען פון 1—2 ביי ה' קרייצער פּאָמאָרסקאַ 44.

אַ וואוינונג

פון 5 צימערן

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אין צענטרום פון שטאָט פראָנט 2-טער שטאָק פון זאָפאָרט איבערצוגעבען. געניגערעס טעלעפ. 127-68 אָדער 158-67.

געוועזענער מיליטער-בעאַמטער

ב. מאַז,

№ 10 פּיעטריקאָווער

שרייבט ביטעס און גיט געוויסענ-האַפטע עצות אין אַלע מיליטער-ענינים.

וויכטיג פאַר דאַמען!

מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלעגאַנטסטע היטע איבעראַר-בייטע איך אויף גענצליך ניי.

נאָר פאַר **2.50** זל.

געדענקט דעם אַדרעס:

23 זאַוואַדזקאַ 23

אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.

בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס-פערטיגונג — **50 פּראָצ.** ביליגער ווי איבעראַל

„TOLA"

דאַמען-סאַקעוועס

פון אַלטע פילץ-היטן אינט אַהנרשיד מנגנער אָדער דאַמען-היט, מאַך איך די שענסטע פון סאָנס סאַקעוועס אין פיינסטע אויס-פיהרונג צו שפּאָט ביליגע פּרייזען.

אַבאָנעמענטס-פּרייז [illegible] **אַנאָנסען-פּרייז** [illegible] פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100% צושלאָג [illegible]

Redaktor-wydawca B. Kamburski

[illegible] B. i M. Kamburskich w Łodzi Piotrkowska 38.